

Täysistunto

Torstai 23.2.2017 klo 16.00—19.14

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 19.14.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (16.00—17.59) ja ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (17.59—19.14).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti, joten pyydän paikalla olevia ministereitä ottamaan paikkansa ministeriaitiossa. Sitten pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekin paikalla olevista ministereistä, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

2.1. Suullinen kysymys sisäilmaongelmista (Ilkka Kantola sd)

Suullinen kysymys SKT 14/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Kantola.

Keskustelu

16.01 **Ilkka Kantola sd:** Arvoisa puhemies! Aika on etsiä syyllisiä, ja aika on tehdä yhteistyötä. Nyt on yhteistyön aika. Julkisten tilojen, kuten koulujen, sisäilmaongelmat ovat jälleen esillä mediassa. Kiimingissä lasten vanhemmat ja koululaiset ovat lakossa sisäilmapulmien johdosta. Akaassa on samanlainen tilanne päällä. Siuntiossa on paljastunut, että kunnan kaikki koulut kärsivät homeesta. Lasten vanhemmat ja henkilökunta taistelevat raivokkaasti terveellisen sisäilman puolesta. Huoli lasten terveydestä on valtava.

Arvoisa puhemies! Me emme täällä eduskunnassa voi vain sivusta seurata tai vierittää vastuuta kuntien hartioille, vastuu kansalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista on myös valtiolla. Meidän on ryhdyttävä toimeen. [Puhemies koputtaa] Arvoisa pääministeri, Suomi täyttää 100 vuotta. Juhlavuoden teemana on "Yhdessä". Ehdotan teille, että käynnistämme yhdessä puolueiden yhteisen, yli vaalikausien ulottuvan hankkeen — hankkeen, jolla me poliitikot kunnissa, maakunnissa ja valtiolla sitoudumme ratkaisemaan sisäilmapulmat

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

vuoteen 2027 mennessä. Sopiiko tämä teille, ja voitteko luvata, että maan hallitus kutsuu puolueet [Puhemies koputtaa] koolle?

16.02 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hallituksen kyselytunti, ja tämä ehdotus koski nyt puolueita. Mutta jos tässä tarvitaan hallitusta puolueiden kokoonkutsumiseen, niin kyllä hallitus voi puolueet kokoon kutsua minkä tahansa asian tiimoilta, vaikkapa tämän asian.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.03 Ilkka Kantola sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän pääministeriä vastauksesta. Tuo antoi toivoa meille.

Kokonaisuudessaan julkisten kiinteistöjen homevaurioiden aiheuttamien terveyshaittojen hinta on arviolta 450 miljoonaa euroa vuodessa. Home- ja kosteusongelmien kustannuksia onkin tarkasteltava kokonaisuutena sekä kuntatalouden että valtiontalouden kannalta. Tämän vuoden tammikuun lopulla Rakennusteollisuus esitti oman ratkaisunsa julkisten tilojen kosteus- ja homeongelmiin. Eri puolilla maata meillä on hyviä käytäntöjä Hometal-koissa. Näitä hyviä kokemuksia pitäisi nyt jakaa. Esimerkiksi Kuhmossa kaikki puolueet yhteistyössä ovat ryhtyneet toimeen, ja siellä on uusi puukoulu kovaa vauhtia nousemassa. Jos Kuhmossa tähän pystytään, niin miksi emme täällä pystyisi puolueiden yhteiseen ponnistukseen, kun hallitus kutsuisi meidät koolle, oppositiipuolueet, hallituksen kanssa yhteistyöhön? Arvoisa pääministeri, oletteko valmiita hallituksenne puolesta kutsumaan oppositiipuolueet koolle keskustelemaan tällaisen hankkeen aloittamisesta? [Ben Zyskowitz: Etkö kuunnellut vastausta?]

16.04 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan kyllä tuntuu nyt, että olisin jo vastannut tähän kysymykseen myönteisesti. Vastaan siis uudelleen myönteisesti.

16.04 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin nämä viime päivien uutiset ovat olleet järkyttäviä ja erityisesti se, että nämä ongelmat koskevat massamittassa kouluja, joissa lapset ja nuoret altistuvat homeelle ja myös opettajat, henkilökunta. On kouluja, joissa on satoja henkilöitä näiden ongelmien parissa, ja ihmiset ovat joutuneet vetäytymään kokonaan työelämästä tämän homeongelman takia. Eduskunnan tarkastusvaliokunta on tehnyt tässä paljon työtä ja viime kaudella edustaja Tuija Braxin johdolla isomman toimenpideohjelman velvoitteena hallitukselle. Siihen liittyivät muun muassa nämä kosteustalkoot, rakennusmääräysten uusiminen ja myös sen uusiminen, että terveydenhoitoon pääsisi näissä hometapauksissa aikaisempaa paremmin, koska monet ovat kärsineet siitä, että he eivät pääse hoitoon eivätkä lääkärit ota vakavasti näitä ammattiin liittyviä homeongelmia. Kysynkin asuntonministeriltä: onko suunnitteilla joitakin rakentamiseen liittyviä päätöksiä, joissa rakentajien vastuuta lisättäisiin, jotta näistä [Puhemies koputtaa] homeongelmista päästään eroon?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

16.05 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys rakentamisen laadusta on mitä ajankohtaisin, ja aivan niin kuin kysyjä totesi, sen pitää olla vakavasti meitä kaikkia koskettava, koska se koskettaa nuoria, lapsia sekä työntekijöitä siellä julkisissa tiloissa, kuten kouluissa.

Rakennusmääräyksiä hallitus on ympäristöministeriön johdolla uusimassa. Tässä rakennusmääräysten uusimisessa halutaan esimerkiksi pitää huoli siitä, että edustaja Kantolan esille ottama puurakentaminen, hirsirakentaminen saadaan samalle viivalle muitten materiaalien kanssa. Materiaalista riippumatta paljon on kiinni siitä rakentamisen laadusta. Meillä todellakin on niitä hyviä käytäntöjä, esimerkiksi Oulun seudulla tällainen Kuiva-
ketju 10, missä ikään kuin suojatuissa tiloissa hommat hoituvat, lopputulos on varma. Tämänkaltaisia toimintamalleja kannattaa ottaa käyttöön, ja ympäristöministeriö myös laatii, uudistaa ja lähettää kunnille ohjeistusta rakentamisen laadun varmistamiseksi.

16.06 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän lapsemme joutuvat valitettavasti tällä hetkellä todellakin käymään kouluja, joissa on hometta, ja toivoisin todellakin, että nyt kouluissa, alakouluissa olevat lapset olisivat niitä, jotka elävät lähes 100-vuotiaiksi kuten Suomikin, mieluummin jopa vuoden tai kaksi yli. Se on täysin mahdollista, mutta se ei ole mahdollista, jos lapset sairastuvat ennen aikojaan.

Tämä homeongelma on niin iso ongelma, sitä ehkä työnnetään sen takia vähän pois, että me tiedämme, että se maksaa paljon, jos sitä lähdetään oikeasti saneeraamaan. Mutta voin vakuuttaa, että vielä enemmän maksaa se, kun opettajat sairastuvat ja kun lapset sairastuvat. Nyt haluankin kysyä teiltä, arvoisa pääministeri, oletteko valmis siihen, että otatte ihan hallituksessa esille tämän asian ja lähdette viemään eteenpäin sitä niin, että yhdenkään lapsen ei tarvitsisi mennä joka ikinen aamu homekouluun ja tulla sieltä sitten viimeistään neljänneltä luokalta astmalapsena ulos, että lapset voisivat olla sellaisessa paikassa, missä ei sairastuta.

16.07 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen hyvin iloinen siitä, että meillä on mahdollisuus täällä eduskunnassa keskustella tästä vaikeasta aiheesta. Arvioiden mukaan jopa 60 000—90 000 peruskoululaista ja heidän opettajaansa altistuvat joka päivä home- ja sisäilmaongelmille kouluissa. Se on aivan kestämätön tilanne, ja siinä pitää olla aivan tiukka ja ehdoton linja, eli kunnilla koulutuksen järjestäjinä on vastuu siitä, että oppimisympäristöt ovat terveellisiä ja turvallisia. Laki sanoo, että jokaisella lapsella ja oppilaalla on oikeus turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön, ja tietysti se sama koskee myöskin heidän opettajiaan ja muuta kouluhenkilökuntaa. Eli tässä me tarvitsemme laajan, koko Suomen kattavan kokonaisuuden, jossa kunnat kantavat tämän vastuunsa. Edellisellä hallituskaudella koulujen perustamishankkeiden rahoitus siirrettiin valtiolta kuntien valtionosuuksiin, jotta kunnat voisivat tästä tehtävästä selviytyä. Nyt on tärkeätä, että se vastuu todella kannetaan.

16.08 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan täydentää niiltä osin, että omistaja vastaa tiloista. Sen takia, kun tiedetään, että home- ja kosteusongelmat ovat olleet jo kymmeniä vuosia — aiemmin niitä ei oikein uskottu, mutta nyt on jo pitkään ollut niin, että kaikki tietävät, että tämä on totta — niin jos kunnassa, olipa se koulurakennus tai joku muu rakennus, todetaan, että on kosteus- ja homeongelmia, niin aivan välittömästi ja avoimesti pitää siihen puuttua ja täytyy etsiä

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

korvaavia terveitä tiloja, ettei ihmisten terveys siinä enempää vaarannu. Mutta niin kuin totean, omistaja vastaa tiloista, ja silloin vastuu ensimmäiseksi on aina kunnalla, jos on kunnan rakennuksesta kysymys.

16.09 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kysyä pääministeri Sipilältä täsmennystä tähän teidän äskeiseen vastaukseenne edustaja Kantolan kysymykseen. Kyse ei siis ole siitä, että me toivoisimme jotakin yhteistä kahvittelua puolueiden välissä tämän kysymyksen tiimoilta, vaan me haluamme parlamentaarista yhteistyötä, etsiä oikeita ratkaisuja tähän vakavaan isoon ongelmaan.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan teettämän tutkimuksen mukaan pelkästään home- ja kosteusvauriot aiheuttavat noin puolen miljardin, siis puolen miljardin euron, kustannukset yhteiskunnassa joka vuosi. Kustannuksia syntyy muun muassa oireiden ja sairauksien tutkimisesta ja hoidosta, sairauspoissaoloista, työkyvyn menettämisestä sekä työtehon ja tuottavuuden laskusta. Kyse on siis merkittävästä, isosta ongelmasta, isosta kysymyksestä ihmisten terveydelle, mutta myös kansantaloudelle. Sen takia me haluamme parlamentaarista yhteistyötä tämän ongelman ratkaisemiseksi. Tartutteko siihen?

16.10 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ongelman laajuus on suuri, puhutaan 10 miljardin, kymmenien miljardien ongelmasta, ja se on tuonut monien arkeen vaikeuksia, koska sisäilmaongelmat aiheuttavat monenlaisia sairauksia. Kunnat ovat tarttuneet tähän juuri sillä tavalla kuin pitää, monissa kunnissa on tehty rohkeita ratkaisuja. Kuhmon lisäksi myöskin Pudasjärvellä on uusi upea puukoulu, ja siellä käyneenä totean, että sisäilma oli todella hyvässä kunnossa.

Meillä on varsin laaja julkisen rakentamisen laatuongelma, ja olen asettanut tähän työryhmän, yhden miehen työryhmän. Erkki Liikanen jättää ensi kuun lopussa raporttinsa, jossa paneudutaan nimenomaan julkisen rakentamisen... — Nyt minä sanoin väärin. Virtanen, ilman muuta, Erkki Virtanen. Liikasen kanssa olen ensi viikolla palaverissa muissa asioissa. [Naurua] — Eli rakentamisen laatuun keskittyvä työ, joka valmistuu ensi kuun loppuun mennessä. Meillä on ongelmia laadussa, [Puhemies koputtaa] meillä on ongelmia toimitusajoissa, aikatauluissa, meillä on ongelmia kustannuksissa, ja toivottavasti tämä raportti tuo sitten käytännön johtopäätöksiä, mitä julkiselle rakentamiselle pitäisi tehdä.

16.12 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Päätimme tässä hiljattain lähes nollaenergiapaketista, josta tuli varsin hyvä pitkälti sen takia, että ympäristöministeriö kuunteli samaansa palautetta. Suunnitellut kiristykset, jotka olisivat tehneet esimerkiksi Pudasjärven hirsikoulun tapaiset kohteet mahdottomiksi, peruttiin — onneksi. Energiansäästö rakennuksissa on tärkeä asia, mutta keskittyminen teoreettiseen energiankulutuksen minimoimiseen vie Tampereen yliopiston tekemien tutkimusten mukaan riskirakentamiseen. Eli siitä olisi päästävä pois. Jotta voisimme aidosti suosia myös puurakentamista, meidän tulisi osata arvioida rakennuksen koko elinkaaren hiilijalanjälki. Se edistäisi esimerkiksi massiivipuorakentamista, joka on varma, terveellinen tapa toteuttaa esimerkiksi koulu tai päiväkot.

Arvoisa ministeri! Missä vaiheessa voimme korvata teoreettista energiankulutusta mittaavan E-luvun rakennuksen koko elinkaaren hiilijalanjälkeä mittaavalla luvulla?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

16.13 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja teki hyvän ja ytimekkään kysymyksen, ja kiitos tietysti kiitoksista, että tämä lähes nollaenergiarakentaminen ja se lainsäädäntö siinä otettiin todella huomioon, että pystytään esimerkiksi massiivihirsirakentamista tekemään jatkossakin.

Tämä laajempi elinkaaritarkastelu pelkän energiatehokkuuden tai energiankulutuksen sijaan: Olen käynnistänyt sen työn ympäristöministeriössä. Se ei tule olemaan ihan nopea eikä helppo työ, mutta arvioni mukaan noin 4–5 vuoden kuluttua meillä voisi olla se teoreettinen tieto käytettävissä, että pystyttäisiin tätä elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä käyttämään normina pelkän laskennallisen energiatehokkuuden sijaan. Työ on käynnissä, ja se on tuiki tarpeellista uudistamistyötä.

16.14 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun kouluissa tai julkisissa rakennuksissa on ilmennyt ongelmia, niin monesti lähdetään — ja ihan oikein lähdetään — liikkeelle siitä, että teetetään selvityksiä sisäilman laadusta. Sitten kun nämä tutkimukset ovat käytössä, niin joissakin kunnissa on syntynyt tilanteita, että kansalaiset ja oppilaiden vanhemmat eivät saa niitä selvityksiä käyttöönsä. Kun kuitenkin kuntalaki ja julkisuuslaki lähtevät liikkeelle siitä, että pitää toimia julkisuusmyönteisesti, niin onko tämän asian suhteen kuntia ohjeistettu toimimaan avoimesti ja julkisuusmyönteisesti? Ehkä ministeri Vehviläinen voi tähän kysymykseen vastata.

16.14 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri tuossa edellisessä vastauksessani sanoin, että välittömästi täytyy avoimesti suhtautua, kun löytyy näitä ongelmia. Sama koskee tietysti tiedottamista, että täytyy pitää lasten vanhemmille tai henkilöstölle, oli kysymys sitten koulusta tai mistä rakennuksesta tahansa, tiedotustilaisuutta siitä, että tällaista on havaittu. Samoin mielestäni on ihan itsestäänselvyys, että pitää kertoa myös ne tulokset, mitä selvityksissä tulee. Avoimuuden tiellä — missään tapauksessa ei pidä pitää salassa näitä tietoja.

16.15 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tullut esille, nämä homerakennukset ovat todellakin valtava ongelma. Tarkastusvaliokunta viime kaudella tähän ongelmaan puuttui ja esitti joukon suosituksia, miten pitäisi toimia, että jatkossa tältä välttyisimme. Tarkastusvaliokunta myös esitti varsin massiivista tukea kunnille — pitkäkestoista, monen vuoden ajaksi ylimääräistä rahaa, mitä voisi hakea valtiolta — jotta kunnat voivat jatkossa korjata näitä rakennuksiaan, mutta valitettavasti tätä rahaa on karsittu. Mutta kuntien lisäksi myös valtion vastuulla on paljon rakennuksia: meillä on varuskuntia, jotka kärsivät homeongelmista, meillä on poliisi-, oikeustaloja, valtion virastoja. Miten valtio aikoo itse huolehtia näistä omista rakennuksistaan ja niiden kunnosta?

16.16 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan samalla tavalla: omistajalla on vastuu siitä. Ja jos huomataan, että valtion omistamassa rakennuksessa on tällaisia kosteus- tai homeongelmia, niin samalla tavalla niihin pitää puuttua, ja meillä on tiedossa tietysti vuosien, jopa parin—kolmenkymmenen vuoden, ajalta tapauksia, että hyvin nopeasti on jouduttu etsimään tietyille joukolle terveitä tiloja. Se on aina ensimmäinen toimi, että haetaan ne terveet tilat, vaihtoehtoiset tilat, ja sit-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

ten lähdetään korjaus- ja peruskorjaus-, mahdollisesti jopa uudisrakentamistielle. Että aivan normaalit menettelyt.

16.16 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetissa oli 100 miljoonaa euroa muun muassa homekoulujen, -päiväkotien ja muitten julkisten rakennusten korjauksiin. Tällä on tietysti ensisijainen tarkoitus se, että saamme terveellisiä tiloja. Toinen merkitys on se, että samalla saamme myöskin työpaikkoja eri alueille.

Arvoisa asuntonministeri, kun syksyllä keskustelimme tästä samasta aiheesta ja kun annoitte esityksen terveyshaitta-avustusten poistosta, joka on nyt tapahtunut tämän vuoden alusta, te täällä sanoitte, että on olemassa hallituksella näitä terveyshaitta-avustuksia. Valtion yksimielisesti totesi, että tarvitaan tällainen avustusmuoto perheille, jotka ovat hyvin hankalassa tilanteessa näissä homeongelmissa.

16.17 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin korjausavustuksia edelleen yksityishenkilöille voidaan myöntää. Mutta mitä tulee näihin kouluihin ja julkisiin rakennuksiin, niin aivan totta, se on kuntien vastuulla, jotka omistavat sen rakennuksen, pitää huoli, että siellä voi terveellisesti opiskella ja tehdä työtä. Ja kun ehdotetaan valtion tukea, niin ihmisten terveys ei odota sitä, saako valtiolta jonkun roposen tukea vai ei. On aivan turha odottaa, että valtio antaa pienen siivun homekoulun korjaukseen. Kunnan on ryhdyttävä töihin itse ja välittömästi. Näin toimimme esimerkiksi entisessä kotikunnassani Ruokolahdella: uusi koulu on valmisteilla. Esimerkiksi Helsingissä noin 50 koulua taitaa olla sisäilmaongelmaisia, ja ne edelleen odottavat sitä remonttia. Kuntien täytyy tarttua tähän ongelmaan itse eikä odottaa sitä, tuleeko valtiolta joskus pieni avustus.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys turvapaikanhakijoiden ihmisoikeuksista (Ozan Yanar vihr)

Suullinen kysymys SKT 15/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Yanar.

Keskustelu

16.19 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Ihmisoikeusjärjestö Amnesty julkisti eilen vuosiraporttinsa. Se moitti hallitusta turvapaikanhakijoiden ihmisoikeuksien heikentämisestä. Kuten muistamme, hallitus vei monelta täältä jo suojaa saaneelta mahdollisuuden perheen yhdistämiseen asettamalla korkeat tulorajat viime kesänä. Hallitus siis sulki ovet hädänalaisilta naisilta ja lapsilta. Lisäksi hallitus rajasi turvapaikanhakijoiden oikeusapua ja lyhensi valitusaikoja, mikä taas lisää palautettujen riskiä joutua ihmisoikeusloukkausten kohteeksi. Ja tällä ihmisoikeuksia rapauttavalla kehityksellä on inhimillinen hinta. Se näkyy nyt Helsingin keskustassa, jossa turvapaikanhakijat ovat kaksi viikkoa yöpyneet

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

pakkasessa. Arvoisa sisäministeri: mihin konkreettisiin toimiin hallitus ryhtyy korjatakseen Amnestyn raportissa esitetyt ihmisoikeusongelmat?

16.20 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä nämä arvioinnit on hyvin vakavasti otettu. Pitää ottaa huomioon, että me olemme totta kai korjanneet ja koko ajan katsomme, jos tulee tämäntyyppistä palautetta. Kuitenkin myöskin kaikki ne lait, jotka tänne on tuotu ja jotka mainitsitte, on perustuslakivaliokunnassakin koeteltu, ja ne ovat sieltäkin menneet läpi, ja lain mukaan toimitaan. Me emme ole erilaisia kuin muut maat. Meillä on hyvin samanlaiset säännöt kuin muissa vastaavissa maissa. Jos tällaista reklamaatiota tulee, niin totta kai se otetaan vakavasti.

Haluaisin korjata myöskin teidän virheellisen käsityksenne siitä, että oltaisiin nostettu niitä tuloeroja. Ne tuloerot ovat olleet jo aikaisemmin, ja silloin viime keväänä ei tehty tulorajoihin korotusta, ainoastaan laajennettiin niiden piiriin tulevien perheiden määrää.

Ja mitä tulee nyt tähän tilanteeseen, niin nämä henkilöt, jotka ovat tällä hetkellä tuolla asema-aukiolla, ovat saamieni tietojen mukaan — kun kävin heitä tapaamassa — niitä, jotka ovat saaneet kielteisen päätöksen ja ovat nyt valittaneet. [Puhemies koputtaa] Ja heidän hakemuksensa käsitellään asianmukaisessa järjestyksessä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.21 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Amnesty nostaa raportissaan esiin yhtenä pidempiaikaisena Suomen ihmisoikeusongelmana translain muuttotarpeen. On järkyttävää, että Suomi juridisesti ajaa sukupuoltaan korjaavia ihmisiä sterilisaatioon vuonna 2017. Tämä on häpeällinen tahra Suomen maineelle ja synkkä kappale historiaamme joidenkin vuosikymmenten kuluttua. Ministeri Rehula, olette ryhdikkäästi kertonut julkisuudessa, että olette muuttanut kantaanne translain suhteen ja olette valmis esittelemään eduskunnalle uuden translain, joka parantaisi sukupuolivähemmistöjen asemaa: milloin hallitus siis korjaa tämän häpeällisen ihmisoikeusongelman Suomessa?

16.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen kyselytunnilla, valtioneuvoston kyselytunnilla, hallitus vastaa ministereittensä suulla koko hallituksen puolesta. Ja tämän translain osalta ollaan tilanteessa, että tämän hallituksen yhtäpitävää päätöstä siitä, että laki voisi edetä, ei ainakaan tällä hetkellä ole.

Toisekseen edustaja kysyy asiasta, joka pitää sisällöllisesti paikkansa, että vuoden 2003 ja vuoden 2007 tilanne on henkilökohtaisesti muuttunut. Ja tilanne on muuttunut muun muassa ihmisoikeusvetoomusten ja ihmisoikeusjärjestöjen vetoomusten ja ennen kaikkea meidän solmimiemme kansainvälisten sopimusten vuoksi.

16.23 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Amnestyn ihmisoikeusraportti pitää ottaa vakavasti. Suomi on paras maa meille kaikille silloin, kun jokaisen ihmisoikeuksista ja perusoikeuksista pidetään mahdollisimman hyvää huolta, oli siis kysymys vanhustenhuollosta, vammaisten oikeuksista, sukupuolivähemmistöistä tai turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta. Kun kaikkien oikeusturvasta ja perusoikeuksista pidetään huolta, kaikilla on Suomessa mahdollisuus pärjätä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Tästä turvapaikanhakijoiden tilanteesta haluaisin nostaa esille sen, että tässä on muodostunut sellainen oikeudellinen aukko, paperittomien ihmisten ryhmä, tämän ja viime hallituskauden hallituksen aivan loppuaikoinaan tekemän päätöksen perusteella, jossa väliaikaisia oleskelulupia ei myönnetä henkilöille, jotka saavat Suomessa kielteisen päätöksen turvapaikkamenettelyssä mutta joita ei voi myöskään kotimaahansa lähettää, jos siellä on hengenvaarallinen tilanne. Tässä on muodostunut tämä aukko, jossa näyttää siltä, että nämä ihmiset eivät saa tukea eivätkä turvaa Suomesta, ja on myös huhuja siitä, että osaa ollaan pakkokäännyttämässä Irakiin. Mikä on, sisäministeri, tilanne? Miten Suomi varmistaa näiden ihmisten mahdollisuuden saada tukea Suomessa, ja onko Suomi [Puhemies ko-puttaa] pakkokäännyttämässä ihmisiä Irakiin?

16.24 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me olemme ottaneet erittäin vakavasti ne maakohtaiset tiedot, joita sieltä Irakista on tullut, ja kun hallinto-oikeus on esimerkiksi hyväksynyt sen valituksen ja olemme todenneet sen, niin Migri on ottanut sen sitten päätöksissään huomioon. Nimenomaan tämä maatiieto aina vaikuttaa. Jos siellä alueella on vakava tilanne, niin sinne ei lähetetä, aivan niin kuin muutkin maat tekevät samalla lailla, niin Suomikin tekee niin. Mielestäni nyt on pystytty korjaamaan niitä tilanteita maatiedon mukaan, ja niistä kannattaa aina ilman muuta sitten tehdä valitus, jos käy niin, että tällainen väärä päätös on tehty, mutta hyvin ovat kyllä pysyneet hallinto-oikeudessa nämä Migrin tekemät päätökset, mutta totta kai, jos maatiieto muuttuu, niin se muutetaan, ja nyt jo Migri on muuttanut päätöksiään.

16.25 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvapaikanhakijoiden määrät laskivat viime vuonna reilusti siitä, mitä ne olivat vuonna 2015, ja tänä vuonna näyttää alkuvuosi vielä vähäisempiä lukemia. Myös päätösten laatu on parantunut, ja yhä pienempi prosentti saa oleskeluluvan, eli jotain on siis tehty ihan oikein.

Loppuvuodesta 2015 hallitus julkaisi usean kohdan ohjelman, jossa luvattiin lisää kiristyksiä. Ihan kaikkia niitä ei kuitenkaan vielä ole toteutettu, ja kysynkin vastaavalta ministeriltä nyt, missä vaiheessa nämä kauan odotetut toimenpiteet ovat valmistelussa.

16.26 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Silloin aikoinansa on arvioitu erilaisia mahdollisuuksia, ihan samoja kuin mitä muissakin maissa on, ja tällä hetkellä on niitä selvityksiäkin tehty. Me olemme käsitelleet niitä ministeriryhmässä, ja esimerkiksi tässä perheenyhdistämiseen liittyvässä, mikä on tehty, on katsottu, että se taloudellisen toimeentulon edellytys on kyllä sen verran korkea, että se peittoaa niitä muita, mitä on aikoinansa ehdotettu. Siitä syystä ainakaan tässä vaiheessa meillä ei ole valmistelua, mutta meillä selvitykset totta kai jatkuvat, koska silloin aikoinansa niin on päätetty, mutta ainakaan tässä vaiheessa emme ole tekemässä muita kiristyksiä.

16.27 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tiedämme, että Afganistanin ihmisoikeustilanne tällä hetkellä on niin heikko, että sinne ei lainkaan voida palauttaa sellaisia turvapaikanhakijoita, jotka ovat jättäneet islamin ja kääntyneet kristityiksi. Näissä yhteisöissä sovelletaan šaria-lainsäädäntöä ja hengenvaara on aivan ilmeinen, jos tämä kristityksi kääntyminen ja kasteen ottaminen on tiedossa.

Nyt kun Maahanmuuttoviraston työntekijät puhuttelevat näitä henkilöitä, niin on kyllä aivan ilmeistä, että tuon uskonnollisen vakaumuksen selvittäminen ei ole helppoa, ja osa

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

näistä kristityistä, kastetuista afgaaneista on saanut mielestäni aivan käsittämättömällä tavalla kielteisen päätöksen. Oletan, että tässä osittain on kysymys siitä, että kun on jouduttu rekrytoimaan nopealla tahdilla Maahanmuuttovirastoon työntekijöitä, niin siellä on myös osaamattomuudesta kysymys. Kysyisinkin nyt teiltä: millä tavalla tätä puhuttelua [Puhemies koputtaa] ja päätöksentekoa ohjataan, eikö kaste ja kastekoulu ole riittävä todiste vakaumuksesta?

16.28 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on tärkeä huomio, että puhuttelussa ja keskustelussa pitää olla hyvin osaavat henkilöt. Ja nyt kun nostatte esille uskonnon ja sen, että jos Suomessa on kastettu, niin vaikuttaako se siihen, meidän lähtökohtaisesti kuitenkin pitää aina katsoa sitä, onko henkilö suojelun tarpeessa, täyttääkö hän ne kriteerit. Se, että tehdään kaste Suomessa, ei voi olla ainoa syy. Silloin pitää aina katsoa se, mikä on se perustelu, millä hän saisi turvapaikan. Me olemme satsanneet nimenomaan myös puhuttelun laatuun ja siihen, että otamme huomioon myös uskonnollista vakaumusta. Mutta niin kuin ymmärrätte varmasti itsekkin entisenä sisäministerinä, uskonto ei voi olla ainoa syy, millä perusteella ihminen saisi turvapaikan.

16.29 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä vaalikaudella olemme tosiaan useaan otteeseen muuttaneet maahanmuuttoa koskevaa lainsäädäntöä. Suomi on kiristänyt omaa lainsäädäntöään muun Euroopan tapaan, ja varmaan osa kiristyksistä on perusteltuja ja osa ei. Silti on kuitenkin paikallaan todeta, että olemme saaneet pitkin syksyä ja tätä kevättä lukea julkisesta sanasta myös niistä inhimillisistä tragedioista, joihin Suomen kiristynyt lainsäädäntö on johtanut, ja niistä yksilöistä, jotka tästä kiristyneestä lainsäädännöstä joutuvat kärsimään. Olisinkin kysynyt nyt hallitukselta ja vastaavalta ministeri Risikolta: olisiko järkevää, että tässä tilanteessa hallitus teettäisi kokonaisarvion näiden muutettujen lainsäädäntöjen vaikutuksista turvapaikanhakijoiden oikeusturvaan ja asemaan Suomessa, jotta tämä kokonaisuus tulisi selväksi ja välttyisimme siltä, että näitä inhimillisiä tragedioita kuulisimme jatkossa?

16.30 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meidän sopimukset edellyttävät, että ihmistä kohdellaan oikeudenmukaisesti. Meidän laki edellyttää sitä, että me katsomme aina henkilökohtaisen tilanteen. Me keräämme maatietoa. Me yritämme ja pyrimme aivan varmasti siihen, että ihmistä kohdellaan asianmukaisesti Suomessa. Me haluamme auttaa hädänalaisessa tilanteessa olevia ihmisiä aivan varmasti. Mutta sitten on tietysti tällaisia, joihin yksittäisiin tapauksiin, mihin viittaatte, en valitettavasti pysty ottamaan kantaa, enkä voikaan ottaa, koska ne päätökset on tehty virkamiespuolella ja he itsenäisesti tekevät.

Mutta tämä arvio: Koko ajan me teemme arviota siitä suhteesta myöskin muitten maitten käytäntöihin, ja koko ajan arvioidaan myös Suomessa sitä, mitä nämä vaikuttavat. Meillä on siitä paljonkin tietoa, miten nämä vaikuttavat. Valitettavasti sitä, mitä ihmisille tapahtuu siellä kotimaassa, me emme pysty kaikkien kohdalla seuraamaan. Meillä on vapaaehtoisjärjestö IOM, joka jonkin verran raportoi meille. Mutta kaiken [Puhemies koputtaa] kaikkiaan nämähän ovat hyvin valitettavia tilanteita, mihin te viittaatte.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys ammatillisen koulutuksen resursseista (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 16/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Andersson.

Keskustelu

16.31 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minä vierailin noin kuukausi sitten Oulussa, missä juttelin yhden nuoren tytön kanssa, joka opiskelee paikallisessa ammatillisessa opilaitoksessa. Hän kertoi minulle suunnittelevansa Make amis great again -kampanjaa, koska hän on niin huolissaan suomalaisen ammatillisen koulutuksen laadusta, ja hän kertoi myöskin minulle saavansa vain 13 tuntia lähiopetusta viikossa omassa ammatillisessa opilaitoksessaan.

Arvoisa opetus- ja kulttuuriministeri, 13 tuntia lähiopetusta viikossa on yksinkertaisesti aivan liian vähän. Ammatillisen koulutuksen lähiopetuksen määrä on OAJ:n mukaan romahtanut Suomessa noin 36 viikkotunnista 22—24 viikkotuntiin tai jopa sen alle, kuten tässä Oulun esimerkissä. Tämä on niin vähän, että se myöskin uhkaa ammatillisen puolen opiskelijoiden tosiasiallisia mahdollisuuksia hakeutua jatko-opintoihin.

Arvoisa opetus- ja kulttuuriministeri Grahn-Laasonen, millä keinolla hallitus aikoo nostaa lähiopetuksen [Puhemies koputtaa] määrää ammatillisessa koulutuksessa?

16.33 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä kentältä tulevasta terveisestä, joka hyvin vastaa myöskin siihen käsitykseen, mikä itselläni on siitä, että lähiopetuksen määrän väheneminen huolestuttaa kyllä. Toki siihen liittyy myöskin se, että ammatillinen koulutus on nykyään hyvin paljon monimuotoisempaa kuin se on ollut aikaisemmin, eli on jopa toivottukin sitä, että siirrytään avoimempiin oppimisympäristöihin, että oppimista tapahtuisi enemmän työpaikoilla, siellä käytännön työelämässä, missä saa sitten samalla myös niitä työelämäkontakteja. Lisäksi oppiminen on tosiaan tänä päivänä aika monimuotoista, tehdään yhteistyöprojekteja ja niin edelleen. Mutta se ei voi tarkoittaa sitä, että se opiskelijoiden tuki siihen oppimiseen ja se riittävä lähiopetus eivät toteutuisi.

Hallitus valmistelee tällä hetkellä ammatillisen koulutuksen suurta lainsäädännöllistä uudistusta, ammatillisen koulutuksen reformia, ja se on parhaillaan siinä vaiheessa, että reformia viimeistellään. Se tuo uusia työvälineitä järjestää ammatillista koulutusta vielä paremmin tulevaisuuden työelämän tarpeisiin vastaavasti ja siten, että yksilölliset polut voivat toteutua. [Puhemies koputtaa] Tämän uudistuksen on tarkoitus astua voimaan ensi vuoden alusta.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.34 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän huolestuttaa se, että kaikki opiskelijat, jotka opiskelevat ammatillisessa koulutuksessa, eivät ole sellaisia opiskelijoita, jotka pärjäävät näillä yksilöllisillä opintopoluilla, vaan opiskelijat myös-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

kin tarvitsevat tukea, he tarvitsevat sitä yhteisöä ja sitä ohjausta, sitä opetusta, mitä opettajat siellä antavat. Meidän huolestamme on nyt myöskin se, että tämä ammatillisen koulutuksen reformi ei ratkaise näitä resursseihin liittyviä isoja ongelmia, mitä ammatillisessa koulutuksessa tällä hetkellä Suomessa on.

Ammatillisen koulutuksen reformin on siis määrä astua voimaan ensi vuoden alusta, mutta tälle vuodelle ammatillisen koulutuksen rahoitusta leikataan 220 miljoonaa. Mikä on hallituksen arvio siitä, kuinka hyvin nämä reformin tavoitteet työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisäämisestä tai yksilöllisistä oppimispoluista ovat toteutettavissa, kun samanaikaisesti vähennetään resursseja? Ja mitä tässä uudistuksessa tapahtuu erityisen tuen tarpeessa [Puhemies koputtaa] oleville oppilaille, joita myöskin on paljon ammatillisen koulutuksen puolella?

16.35 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin sanoin, tämän ammatillisen koulutuksen reformin tavoitteena on tuoda myös työkaluja koulutuksen järjestäjille järjestää sitä koulutusta niin, että esimerkiksi tämä mainittu tärkeä lähiopetus voidaan turvata jokaiselle. Ja kun puhuin yksilöllisistä oppimispoluista, niin se tarkoittaa nimenomaan sitä, että voitaisiin ottaa nykyistä paremmin huomioon kaikkien opiskelijoiden tarpeet, myöskin niiden opiskelijoiden, jotka tarvitsevat siihen oppimiseensa enemmän tukea. Meillä on valtavan iso ongelma ammatillisessa koulutuksessa runsas keskeyttämisten määrä, eli se on nimenomaan se tekijä, joka johtaa siihen, että meillä tapahtuu nuorten syrjäytymistä ja putoamista koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle. Minä uskon, että tällä ammatillisen koulutuksen reformilla voimme vaikuttaa tähän. Siellä on hyvin monia työkaluja nimenomaan keskeyttämisen vähentämiseksi ja sen tuen lisäämiseksi niille opiskelijoille, jotka sitä enemmän tarvitsevat.

Taloudellinen tilanne on toki Suomessa tiukka tällä hetkellä, ja siitä myös ammatillinen koulutus kärsii, mutta tämä ammatillisen koulutuksen reformi on kentällä kyllä hyvin odotettu ja tuo uusia työvälineitä.

16.36 Katja Hänninen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toisen asteen eli lukioden ja ammattikoulujen yhteishaku on käynnistynyt. Yhteishaku koskettaa tosiaan vuosittain kymmeniätuhansia ysluokkalaisia ympäri maan. Tästä vuodesta alkaen hallitus kuitenkin leikkaa osana historiallisia koulutusleikkauksia 190 miljoonaa euroa joka vuosi ammattikouluilta, viedään noin kymmenesosa rahoituksesta. Asiantuntijoiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että oppilaitokset joutuvat pohtimaan koulutuspaikkojen vähentämistä. Kysynkin teiltä, arvoisa ministeri: Voivatko Suomen nuoret luottaa historiallisten koulutusleikkausten keskellä siihen, että kaikille peruskoulunsa päättävälle nuorille järjestyy opiskelupaikka peruskoulun jälkeen? Miten käy meidän nuorisotakuun?

16.37 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuoret, peruskoulunsa päättäneet voivat luottaa siihen, että ne tiet ammatilliseen koulutukseen ja lukioon avautuvat. Eli Suomessa koulutustakuu on se, mistä haluamme pitää tiukasti kiinni, eli jokaiselle peruskoulun päättäneelle turvataan jatko-opiskelupaikka, tai mikäli esimerkiksi on mielenterveys-, päihde- tai muita ongelmia, niin sitten joku muu ratkaisu pitää nuorelle löytyä. Tähän panostetaan hyvin voimakkaasti. Vierailin eilen Lahdessa Ohjaamossa, mikä on sellainen palvelu, missä pyritään tarjoamaan nuorillemme se palvelu yhdeltä luukulta, jotta semmoinen pompottelu, nuorten pompotte-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

lu, loppuisi ja aikuiset ottaisivat kopin niistä vaikeista tilanteista, joita sitten saattaa nuorilamme olla.

Mitä tulee näihin ammatillisen koulutuksen määrärahoihin, niin tämä koko eduskunta on ollut tekemässä näitä määrärahapäätöksiä. Eli edellinen hallitus ensimmäisen kerran päätti näistä ammatillisen koulutuksen määrärahavähennyksistä, ja tämä hallitus sitten valitettavasti sai sen perinnöksi, kun se esitys kaatui silloin viimeisellä viikolla ennen eduskuntavaaleja. Varmaan kukaan meistä ei halua muistella sitä viikkoa.

16.38 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viime päivinä on puhuttu paljon kadonneista miehistä — tarkoitetaan niitä, joilla ei ole koulutusta, ei ole työpaikkaa, eivät oikeastaan ole minkään järjestelmän piirissä. Monet näistä on syrjätetty nimenomaan peruskoulussa tai heti peruskoulun jälkeen toisella asteella. Erityisesti ammatillisella toisella asteella keskeytysprosentit ovat olleet korkeita, ja jos ei ole tutkintoa, niin on vaikea löytää työtä, vaikea löytää paikkaansa yhteiskunnassa. Nyt kun tässä tilanteessa — hallitus ei ollut mitenkään pakotettu vaan teki arvovalinnan — leikataan ammatilliselta puolelta, se merkitsee, että lähiopetus vähenee entisestään. Ministeri Grahn-Laasonen, miten te ajattelette, että syrjäyttäminen vähenee, keskeyttäminen vähenee, se että ei olla työelämässä, vähenee, jos samaan aikaan te leikkaatte resursseja, joilla pitäisi antaa nimenomaan niitä lähiopetustunteja, joilla jokainen pidetään koulutuksessa mukana?

16.39 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuvasin jo tässä edellä tätä ammatillisen koulutuksen reformia, joka tuo lisää välineitä puuttua myös koulutuksen keskeyttämisen ongelmaan ja siihen ongelmaan, jonka hyvin kuvasitte, eli siihen, että meillä valitettavan suuri osuus ikäluokasta putoaa koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle. Ja tämä on meillä kyllä ihan kansallinen hätätila, näin voi sanoa yhtään asiaa liioittelematta. Eli meidän pitää pystyä löytämään vaikuttavia keinoja puuttua nuorten syrjäytymiseen, ja siitä syystä hallitus on käynnistänyt ministeriörajat ylittävän yhteistyön siinä, että kokoamme nykyistä tehokkaampaa keinovalikoimaa nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn. Se, mikä on semmoinen tosiasia, mikä tulee tässä työssä ottaa huomioon, on se, että kun kokeneilta ammattilaisilta, opettajilta, kysyy, niin he sanovat, että ihan viimeisten vuosikymmenten aikana näkyvin muutos koulumaailmassa on ollut se, että nimenomaan koulun ulkopuoliset ongelmat ovat lisääntyneet, ja ne juontavat monessa tapauksessa juurensa jo sinne varhaislapsuuteen ja perheiden moniin valitettaviin ongelmiin. Näihin meidän pitää pystyä [Paavo Arhinmäen välihuuto] nimenomaan monimuotoisella yhteistyöllä ministeriörajojen yli vaikuttamaan, muun muassa tukemalla perheitä [Puhemies: Aika on täynnä!] heidän vaikeissa kasvatustehtävissään.

16.41 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri totesi tässä, että reformin pitää tuoda uusia työvälineitä niille oppilaitoksille, jotka järjestävät tätä ammatillista koulutusta. Ja kenttä todellakin odotti tätä joustoa, koska tiedetään, että leikkaukset ovat suuria ja sisältö uudistuu, rahoitus uudistuu. Kuitenkin, kun minä olen tavanut aika monta kentän edustajaa, niin he ovat pettyneitä siihen, että tästä ei tullut sellainen reformi, joka aidosti tuo tätä joustoa, vaan hallitus nyt aika yksityiskohtaisesti ohjaa tätä toimintaa. Mitä tapahtui, arvoisa ministeri, tässä matkan varrella?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Värderade talman! Fältet önskar sig en flexibel reform, att man med stor flexibilitet kan förverkliga nedskärningar och alla de förnyelser och reformer som både finansieringssystemet och utbildningens innehåll står inför. De är nu besvikna över att staten styr med ganska [Puhemies koputtaa] hård hand här. Vad hände under resans gång, minister?

16.42 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä mielessä on hiukan vaikeaa ehkä tätä kysymystä hahmottaa, koska sitä esitystähän ei ole vielä annettu. Elikkä ei ole olemassa vielä lakiesitystä, [Mikaela Nylander: Lakiluonnos on ollut!] hallituksen esitystä, vaan se on tulossa tässä hyvin pian, ja ajattelen, että sen jälkeen meillä on sitten mahdollisuus arvioida sen laatua — eikä vain — paremmin.

Tässä valmistelussa on ollut mukana 1 500 kentän ääntä elikkä valtavan laajat työpajat, joissa on yhdessä valmisteltu. Sen lisäksi saimme 200 lausuntoa, joita on käyty läpi hyvin yksityiskohtaisesti. Niihin luonnoksiin on tehty lukuisia parannuksia, ja nyt edelleen tässä viimeistelemme sitä esitystä, jotta se sitten olisi teillä arvioitavana. Joustavuus tulee lisääntymään, päällekkäisyyksiä puretaan, mahdollisuuksia tulee paljon lisää järjestää uudenaista tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastaavaa koulutusta. Ja voin toimittaa teille, sitten kun esitys on valmis, sellaisen oikein pitkän listan siitä, mitä kaikkea joustoa tulee lisää. [Mikaela Nylander: Elikkä muutoksia on vielä tulossa, hyvä!]

16.43 Tuomo Puumala kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tilannehan on tiukka. Se, miten tähän on tultu, on aika tavalla eduskuntapuolueitten yhteistä tarinaa. Ajattelen niin, että myös sen, miten tästä päästään eteenpäin, pitäisi olla aika tavalla meidän yhteistä tekemistä. Ja siihen on kyllä eväitä tuossa reformissa olemassa.

Erityisesti siihen, mistä edustaja Andersson aloitti, eli siihen, miten tuota lähiopetusta saataisiin lisää, on ainakin kaksi vastausta. Ensimmäinen on tietysti se, että nyt tässä reformissa henkilökohtaistetaan jokaisen opintopolku. Se pitää suunnitella yksilöllisesti. Sen kohdalla, joka tarvitsee enemmän oppilaitosmuotoista koulutusta, sitä pitää pystyä myös tarjoamaan. Toiseksi, tässä on kannustimet koulutuksen järjestäjällä tiivistää koulutusta jatkotutkintokelpoisuus säilyttäen. Senkin pitäisi vastata tähän.

Mutta on totta, että kipukohtia on alueellisessa tasa-arvossa, heikompien pärjäämisessä ja lähiopetuksen määrässä. Eikö niin, ministeri, että me hoidamme nämä asiat kuntoon? Me uskomme meidän nuoriin ja hoidamme niitä tällä reformilla kuntoon ja teemme tarvittavat päätökset, että Suomi selviää tältäkin osin.

16.44 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisalle sivistysvaliokunnan puheenjohtajalle on helppo todeta, että olemme aivan samoilla linjoilla tässä, ja uskon, että saamme aikaan ammatillisen koulutuksen reformin, joka vie tätä koulutusta eteenpäin aivan merkittävin askelin ja mahdollistaa sen tuen myöskin.

Ja yhden näkökulman, kun kerran mahdollisuus tuli, haluaisin vielä lisätä, ja se on se, että yksi reformin tavoitteista on lisätä sitä työpaikkaoppimista elikkä siirtää sinne työpaikoille myös, ihan aitoihin oppimisympäristöihin, sitä oppimista. Ja esimerkiksi niissä maissa, joissa laajempi työpaikkaoppiminen on käytössä, on matalampi nuorisotyöttömyys ja on myöskin pystytty vaikuttamaan positiivisesti nuorten asenteisiin oppimista kohtaan. Ja tietenkään se ei ole ongelmatonta, ja aina niitä paikkoja ei löydykään, ja se on

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

haastavaa, mutta siitä huolimatta otamme sen haasteen vastaan ja lähdemme siitä, että vas-
taamme myös niiden nuorten odotuksiin, jotka peruskoulun jälkeen kokevat, että haluaisi-
vat päästä jo ihan oikeasti tekemään.

16.45 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän tärkeän
keskustelun ydinasia liittyy ammatillisen koulutuksen laatuun. Olin kutsuttuna Tampereel-
la sähköalan ammatillisen koulutuksen tilaan tutustumaan, ja siellä olivat sekä työnantaja,
yrityselämä, että opettajat äärimmäisen huolissaan siitä, että johtuen lähiopetuksen leik-
kaamisesta ja muusta ne, jotka valmistuvat ammattiin, eivät pärjää sähköasentajatehtävis-
sä. Nyt se tärkein kysymys on se, että reformilakia odotetaan, ja nimenomaan tästä laadun
näkökulmasta, arvoisa ministeri, haluan, että sivistysvaliokunnalla on ehdottomasti riittä-
västi aikaa arvioida koko se reformin laajuus, mikä liittyy ammatilliseen koulutukseen. Ja
nyt kysyn: milloin hallituksella on tarkoitus antaa eduskunnalle tämä hallituksen esitys,
jotta aikaa on riittävästi?

16.46 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuo-
ro): Arvoisa puhemies! Niin nopeasti kuin se laadukas lainsäädäntö saadaan valmiiksi.
Olemme pyrkineet mahdollisimman hyvin ottamaan huomioon lausunnoissa tulleen pa-
lautteen. Lainsäädännön arviointineuvosto käsittelee tällä hetkellä lakiluonnosta, ja niin
pian kuin se valmistuu, se totta kai mahdollisimman nopeasti toimitetaan, jotta koulutuk-
sen järjestäjillä olisi myöskin aikaa toimintaansa suunnitella uuden lainsäädännön mukai-
seksi. Lainsäädännössä on myös huomioitu riittävät siirtymäajat niiltä osin kuin niitä tar-
vitaan.

Sitten tähän laatuun haluaisin myöskin todeta, että siihen on aivan erityisesti keskitytty
tässä lainsäädännössä, ja myöskin tullaan kaikilta koulutuksen järjestäjiltä edellyttämään
sellaista oikein suunnitelmallista laadun arviointia ja jatkuvaa kehittämistä. Tietenkin yksi
sen laadun mittari on se, miten opiskelijat koulutuksen jälkeen työllistyvät. Tästä tulee
myöskin yksi rahoituksen kriteeri, millä pyritään ohjaamaan koulutuksen järjestäjiä järjes-
tämään niin laadukasta koulutusta, että sillä meidän nuoret ja myöskin aikuiset oppijat pää-
sevät sinne työelämän syrjään kiinni.

Puhemies Maria Lohela: Täällä on nyt niin monta muuta keskustelua käynnissä, että
pyydän keskittymään tämän kyselytunnin loppuun saattamiseen.

16.47 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On kyllä pakko tode-
ta edustaja Puumalalle, että tämä päätös leikata koulutuksesta ja erityisesti ammatillisesta
koulutuksesta ei ole mikään yhteinen päätös, eikä se ole mikään yhteinen arvovalinta, vaan
se on tämän hallituksen päätös ja arvovalinta, jota te puolustatte. On myöskin vaikeata näh-
dä, millä tavalla nämä lisäleikkaukset, mitä nyt tehdään tänä vuonna, lisäisivät lähiopetuk-
sen määrää, kun ne tulevat jo tehtyjen säästöjen ja leikkausten päälle. Voiko opetus- ja
kulttuuriministeri tätä meille avata? Ne laadulliset ongelmat ovat jo nyt olemassa amma-
tillisessa koulutuksessa. Tämä on pidempiaikainen kehitys, mikä pitäisi kääntää sen si-
jaan, että vielä entuudestaan vähennetään resursseja lähiopetuksesta ja ammatillisesta kou-
lutuksesta. Eli voiko opetus- ja kulttuuriministeri nyt vielä konkretisoida, millä tavalla ja
millä keinoilla me saamme vähemmillä resursseilla enemmän lähiopetusta aikaiseksi?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

16.48 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nykyisessä ammatillisessa koulutuksessa on tiettyjä sellaisia rakenteellisia tekijöitä, jotka johtavat siihen, että siellä on paljon päällekkäistä tekemistä, paljon hallinnollista työtä, siellä ollaan eri organisaatioissa. Meillä on lainsäädännöt erikseen nuorille aikuisille. Siellä aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen toimii huonosti, samoin henkilökohtaistamisen prosessit. Siellä tehdään todella hyvää työtä, mutta näissä asioissa voimme vielä parantaa juoksuamme ja matkaamme, ja tämä ammatillisen koulutuksen reformi tulee nyt tuomaan niitä työkaluja nimenomaan vastata näihin haasteisiin eli panostaa esimerkiksi enemmän siihen lähiopetukseen.

En tule kyllä täällä sitä sanomaan, etteikö tilanne olisi haastava. Se on ilman muuta sitä. Taloudellisesti meillä on haastava tilanne Suomessa kaiken kaikkiaan. Samoin koulutuksen järjestäjillä on isot haasteet siitä tehtävästä suoriutumiseen, koska se on vaativa. Mutta juuri siitä syystä täytyy rakentaa nyt yhteistä toimivaa ammatillisen koulutuksen järjestelmää, joka joustavammin vastaa tulevaisuuden odotuksiin ja myöskin osaamistarpeisiin, ja tämä reformi on kaiken kaikkiaan paitsi tarpeellinen niin myöskin hyvin odotettu. [Puhemies koputtaa] Me täällä eduskunnassa puolestamme voimme vaikuttaa siihen yleiseen ilmapiiriin, miten nuoret kokevat omat [Puhemies: Nyt on jo aika reippaasti yliajalla!] koulutuspolkunsa. Eli ei masentavaa keskustelua.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys maakuntien verotusoikeudesta (Veronica Rehn-Kivi r)

Suullinen kysymys SKT 17/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Rehn-Kivi.

Keskustelu

16.50 Veronica Rehn-Kivi r: Arvoisa rouva puhemies, värderade talman! Vård- och landskapsreformen lär vara på väg hit till riksdagen inom några veckor, men en viktig del av patientens valfrihet kommer hit först i ett senare skede. Jourreformen har vi redan behandlat och tydligen är nya pusselbitar på kommande.

Julkisuudessa olleen tiedon mukaan kuntaministeri Vehviläinen haluaa, että parlamentaarisen työryhmän tulisi selvittää maakuntien verotusoikeus. Vehviläinen haluaisi, että maakuntien verotusoikeus olisi otettavissa käyttöön vuonna 2021. Jos hallitus on aloittamassa selvitystä, on tietenkin hyvä, että kaikki eduskuntapuolueet saavat olla mukana, eli ministereille kiitos tästä parlamentaarisen työryhmän ajatuksesta. Mutta kyllä tämä lausunto lisää epävarmuutta maakunnissa ympäri Suomea. On aika olennainen tieto, miten sosiaali- ja terveydenhuolto aiotaan tulevaisuudessa rahoittaa maassamme. Nyt vaikuttaa siltä, että hallitus tässäkin soutaa ja huopaa. Kysynkin ministeri Vehviläiseltä sekä myös pääministeriltä, onko koko hallitus nyt siis sen takana, että maakunnille tulee verotusoikeus vuonna 2021.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

16.51 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, että otitte tämän asian esille, mutta minun täytyy pikkuisen oikaista sitä, mitä tässä tuli esiin. Hallitus päätti jo vuosi sitten 5.4. poliittisia linjauksia tehdessään, että erikseen selvitetään tämän vaalikauden lopulla ja yli sitten 2019, mitä edellytyksiä olisi, että voitaisiin katsoa, otetaanko maakunnille myös verotusoikeutta, ja sellainen linjaus on hallituksessa yhteisesti tehty. Tätä päätöstä vielä, minkä muotoisena, millä kaikella kysymyksenasettelulla tämä selvitys laitetaan liikkeelle, ei vielä ole tehty. Me tulemme tekemään sen hallituksessa varmasti tänä keväänä, viimeistään syksyllä.

Mutta sitten tämä parlamentaarinen puoli tässä on henkilökohtaista ajattelua. Ajattelen niin, että jos tehdään verotusjärjestelmään iso muutos, niin silloin olisi hyvä, että tässä selvitystyössä olisivat jollakin tavalla mukana myös kaikki eduskuntapuolueet. Tämä on tosiaankin ajatus siitä, että voisi olla jonkinlainen ohjausryhmä, mutta asiantuntijajoukon pitää tehdä kyllä se itse selvitystyö.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.52 Veronica Rehn-Kivi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus tuo historiallisen laajaa uudistusta paloina tänne eduskuntaan. Se ei ole ollenkaan hyvä asia. Sote-uudistus, maakuntauudistus, valinnanvapaus, päivystysuudistus ja näihin liittyvät rahoitusratkaisut kaikki liittyvät toisiinsa. Miksei niitä käsitellä yhtä aikaa, miksi tämä kiire? Kyllä vasemman käden pitäisi tietää, mitä oikea tekee, ja päinvastoin. Tiistaina keskustelimme lainvalmistelun laadusta, ja oikeusministeri esimerkiksi totesi silloin muun muassa, että joskus on turhan kiire, silloin pitää pystyä hetken aikaa miettimään, mitä nyt ollaan tekemässä. Siinä ministeri Lindström oli ihan oikeassa. Eikö siksi juuri sote-uudistuksen kohdalla olisi järkevää pysähtyä miettimään hetki? Ei ole liikaa vaadittu, että eduskunta saisi käsitellä koko sote-uudistuksen yhtenä kokonaisuutena. Kysynkin ministeriltä, eikö nyt kannattaisi hieman laittaa jarrua päälle, että sote-uudistuksen eri osat voidaan käsitellä yhtäaikaaisesti.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Vehviläinen ensin.

16.53 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa tämä kokonaisuus on valtavan laaja, sekä sote-uudistus että myös maakuntauudistus, ja nyt täällä toivottavasti pystymme käymään parin viikon sisällä jo lähetekeskustelun tästä sote-maakuntauudistuksen ensimmäisestä vaiheesta, joka pitää pakkettina sisällään 34 eri lakia. Samaan aikaan meillä koko ajan valmistellaan myös lisää tavaraa tänne eduskuntaan, ja ministeri Rehula voi tämän soten puolelta todeta vielä lisää. On oikein, että täällä tänä keväänä myös myöhemmin on täydentävän hallituksen esityksen muodossa myös lisää, jotta voidaan tätä kokonaisuutta arvioida, perustuslakivaliokunta voi arvioida tätä kokonaisuutta ja sitten kaikki erityisvaliokunnat, joita tämä koskee, ja erityisen tärkeätä se on myös tämän rahoituksen osalta. Meillä tässä ensimmäisessä vaiheessa tulee sotea ja pelastusta koskeva rahoitusesitys, ja sitten piakkoin sen jälkeen täällä on vielä tänä keväänä käsiteltävä tämä maakuntien muita tehtäviä koskeva rahoitusesitys täydentävänä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

16.54 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sen verran jatkan ministeri Vehviläisen vastaukseen, että kysyn, mikä on se kokonaisuus, joka pitäisi tuoda eduskuntaan, jotta se on arvioitavissa kokonaisuutena. Miksi kysyn tämän kysymyksen? Siksi, että nyt eduskunnalle ollaan antamassa ne perustat, se runko, jossa on rahoitus, hallinto ja ne raamit, joilla alueellinen valmistelu, alueellinen työ menee eteenpäin. Meillä on iso savotta niin ministeriöissä kuin sitten eduskunnallakin vielä tällä vaalikaudella saattaa sosiaali- ja terveydenhuollon muutokseen liittyvä sisältölainsäädäntö ajan tasalle. Viittasitte terveydenhuoltolain muutokseen eli suomeksi sanottuna niin sanottuun sairaalalakiin, tämä on yksi esimerkki. Toisekseen eilen olen nimitänyt työryhmän valmistelemaan asiakasmaksuja. Me tulemme uudistamaan lain nimikkeinä enemmän kuin sata lakia siksi, että nämä perustat, joita eduskunnalle ollaan nyt antamassa ja joista eduskunta on vielä tämän kevään aikana päättämässä, tuovat [Puhemies koputtaa] sen muutoksen, joka sisältölakeihin pitää tehdä.

16.56 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tämä kysymys on erittäin hyvä. Me tiedämme viime vaalikaudesta, että rahoitus on erittäin olennainen osa sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä, ja jos muistelemme, mitkä olivat ne kysymykset, jotka perustuslakivaliokunta viime vaalikaudella koki erittäin ongelmallisiksi silloisissa hallituksen esityksissä, niin ne koskivat nimenomaan rahoitusta ja sitä, miten kunnan asukkaat pystyvät sitten vaikuttamaan äänellään siihen, miten palvelut järjestetään. Kyllä yhdyin siihen huoleen, että nyt kun sitten kysymys tästä verotuksesta tuodaan erikseen, niin miten eduskunta pystyy päättämään tämän kokonaisuuden. Minusta ministeri sanoi hyvin, luetteli hyvin ne tekijät, jotka kuuluvat kokonaisuuteen sote-esityksessä, mutta eikö nimenomaan tämä verotusoikeus ole yksi tämmöinen hyvin olennainen demokratiakysymyksen kannalta tässä paketissa? [Ben Zyskowicz: Se ei kuulu tähän pakettiin!]

16.57 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, toistan sen, että olemme tehneet hallituksessa linjauksen, että teemme tästä mahdollisesta verotusoikeudesta selvityksen. Mutta sitten kyllä haluan todeta, että kun tämä 2019 voimaan tuleva kokonaisuus on nyt jo valtavan laaja, niin minä itse olen kyllä loppujen lopuksi sitä mieltä, että on parempi, että tähän kokonaisuuteen emme tuo nyt 2019 sitä verotusoikeutta mukaan. Eli kuten kaikki tässä salissa tietävät, jotta me pystymme tekemään tämän maakuntarahoituksen — sotien ja sitten ne kaikki muutkin tehtävät — niin tässä sotien osalta on valtavan iso varainsiirto, tulonsiirto sieltä kuntien verotuloista plus sitten valtionosuuksista valtion kautta takaisin sinne maakunnille. Tämä on monimutkainen kokonaisuus, ja minä luulen, että tämä kestää paremmin hallinnassa sillä tavalla, että tämä tässä alkuvaiheessa on valtion rahoituksen kautta.

16.58 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Det är alldeles självfallet att finansieringen av hela vårdreformen, hela landskapsreformen är ytterst central. Om vi inte i dag vet hur det här ska se ut om några år, då är vi nog ute på hal is. Jag förstår att regeringen vill utreda en skatt, men jag tycker att man inte borde föra hela paketet hit förrän man faktiskt har alla bitar på papper och kan bedöma konsekvenserna.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Arvoisa puhemies! Kyllähän se on merkillistä. Me puhumme valtavan isosta uudistuksesta, ja kyllähän siis vallan ja rahan pitäisi kulkea käsi kädessä. Valta ja päätöksenteko ja siihen sidottu rahoitus ovat sitä yhtä kokonaisuutta, ja nyt ollaan ottamassa valtaa kunnilta, viedään rahat ja kuitenkin halutaan maakuntia, joissa ei ole sitten omaa verotusoikeutta, ainakaan tässä ensimmäisessä vaiheessa. Miten olette ajatelleet, että miksi ja miten se sitten tulee ajankohtaiseksi, ja ettekö näe, että tässä olisi fiksua nyt tehdä kaikki yhtä aikaa?

16.59 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Niin, todellakin, ajattelen kyllä niin, että meillä on aika iso kokonaisuus jo tällaisenaan, mitä tässä vaiheessa on linjattu. Hallitus on hallitusohjelmassaan linjannut ja myös erikseen tämän soten maakuntarahoituksen osalta kaksi isoa periaatetta: kokonaisveroaste ei saa nousta, ja työn verotus ei saa kiristyä. Ne ovat olleet meillä myös tässä taustana, kun me olemme näitä ratkaisuja kaiken kaikkiaan tehneet.

Jos puhutaan itsehallinnollisuuden tunnusmerkeistä, niin me kaikki tiedämme, että verotusoikeus on yksi niistä, mutta se on vain yksi niistä, ja meillä kunnilla on erittäin laaja itsehallinnollisuus. Mutta maakuntien osalta meillä ei ole perustuslaissa säädetty samalla tavalla yksityiskohtaisesti, mikä se maakuntien itsehallinnollisuus pitäisi olla. Tässä vaiheessa se tarkoittaa sitä, että maakuntavaltuusto on ylin päättävä elin ja päättäjät valitaan sinne maakuntavaalien kautta suoralla vaalilla, ja tällä kokonaisuudella mennään tässä kohtaa eteenpäin. Pidän kyllä tätä — ja olen ollut kuulevinani, että täällä aika monikin on sitä mieltä — riittävän haasteellisenä kokonaisuutena jo tällaisena.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Krista Mikkosen vapautuspyyntö tarkastusvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 15/2017 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 24.2.2017 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 24.2.2017 klo 10.

4. Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta

Kansalaisaloite KAA 1/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Sitten siirrytään keskusteluun, [Hälinää] ja muut keskustelut pyydän siirtämään salin ulkopuolelle.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Keskustelu

17.02 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät ministerit ja edustajakollegat ja muut paikallaolijat! Meillä on tänään käsittelyssä Lex Malmi -kansalaisaloite. Itse olen kuulunut Malmin ystäviin pitkän aikaa ja olen sitä mieltä, että jos Malmin lentokentän lopettaminen etenee, niin olemme tekemässä peruuttamattoman virheen.

Uusi ilmailuteknologia on itse asiassa maailmalla palauttamassa aktiiviseen käyttöön juuri Malmin tyyppiset lentokentät, jotka ovat kaupunkirakenteen ympäröimiä, ja myös lakkautustuomion saaneita niin sanottuja citykenttiä on otettu uudelleen lentoliikenteen käyttöön kaikkialla maailmassa. Tukholman keskellä sijaitsevan, itse asiassa myös lakkautustuomion aikanaan saaneen, Bromman kentän avaaminen uudelleen ja nopea suotuista kehitys on erinomainen esimerkki siitä, mikä on se kehitys, mihin maailma on tällä hetkellä menossa. Sen takia olen huolissani siitä, mitä nyt Suomessa ollaan Malmin osalta tekemässä.

En näe yhtään järkevää syytä, miksi tällainen — itse asiassa Helsingin ainoa — lentokenttä haluttaisiin lopettaa. Helsinki-Vantaan kansainvälinen reittiliikennelentokenttä toki toimisi jatkossakin, mutta Malmin lopettamisen jälkeen kaupunki olisi kokoluokassaan ainoa ilman Malmin kaltaista kenttää. [Pertti Salolainen: Puhuja on oikeassa!] Malmin lentokenttä on tarjonnut yli miljoonan asukkaan Suur-Helsingille kevyen liikenteen kansainvälisen lentokentän, aktiivisen virkistys- ja harrastekeitaan, paikan ilmailutapahtumille sekä mahdollisuuden kouluttautua ilmailun ammatteihin. 10 kilometrin päässä kaupungin keskustasta sijaitseva Malmin lentokenttä on palvellut myös Rajavartiolaitosta, pelastuslaitosta, Ilmavoimia ja myös poliisia.

Kansalaisaloitteella säädettävän lain myötä Helsinki-Malmin lentopaikka säilytettäisiin kokonaisuutena, joka mahdollistaisi kaupallisen ja ei-kaupallisen siviili-ilmailun, ja sitä kehitettäisiin lentopaikan oheistoimintojenkin osalta ja säilytettäisiin lentopaikan kulttuuriympäristön arvot. Aluetta olisi myös mahdollista käyttää valtion ilmailuun sekä sotilasilmailuun. Lailla säädettäisiin myös kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien omistussuhteista, siten kuin niillä on yhteys Helsinki-Malmin lentopaikkaan.

Mielestäni lopettamiselle ei ole olemassa mitään järkevää perustetta. Lopettamista on perusteltu sillä, että rakennusmaasta on Helsingissä pulaa. Se on totta. Kannattaa kuitenkin kurkata vaikkapa lentokoneesta ulos, kun Helsinki-Vantaalta vielä ilmaan pääsee tai jos Malmilta nousee: vihreää ja maata on paljon. Ja Malmille suunniteltu asuntotuotanto on itse asiassa helppo saada korvattua niin, että lentotoiminta voisi jatkua ja kehittyä myös Malmilla. Mallissa, joka on ollut esillä, on esitetty, että suunnitellusta 25 000 ihmisen asuntotuotannosta tehtäisiin Malmin kentän alueelle puolet ja sen jälkeen kiitoradat ja lentokenttä jäisivät toiselle puolikkaalle. Toisen, rakentamatta jäävän osuuden valtio korvaisi maanvaihdon muualta Helsingistä valtion maista niin, että kenttä siirtyisi tämän kautta Suomen valtion omistukseen. Näin siis Malmin lentokentän alueelle suunnitellusta asuntotuotannosta puolet toteutettaisiin sillä itse alueella ja kenttä jäisi paikalleen. Kentän osuuden valtio siis hankkisi itselleen omistukseen.

Tässä hetki sitten tehdyn TNS Gallupin kyselyn mukaan vain 13 prosenttia pääkaupunkiseudun asukkaista haluaisi Malmille asuntoja. Samaan aikaan on hyvä muistaa, että Malmin lentoaseman säilyttämistä vaativa adressi keräsi aikanaan yli 80 000 nimeä hetkessä, tämä kansalaisaloite on nyt tullut eduskuntaan ja niin poispäin.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Lentoaseman päärakennus täytti hetki sitten 80 vuotta, ja toivottavasti nuo juhlat eivät olleet samalla kentän hautajaiset. Sulkemispäätöstä kaduttaisiin vielä myöhemmin, ja siksi meidän on nyt eduskunnassa mielestäni toimittava.

Myös Finavia on nostanut esille asioita, jotka puoltavat vahvasti Malmin kentän säilymistä. Heidän lausunnoissaan on tuotu esille vahvoja puoltoja kentän puolesta. Myös Rajavartiolaitos, pelastuslaitos, Medi-Heli, poliisi, Finavia ja niin poispäin ovat olleet tärkeitä toimijoita kentällä, ja heidän kaikkien lausunnot ovat olleet toiminnan jatkon kannalla. Malmin lentoasema on ollut esimerkiksi Helsingin pelastuslaitoksen lentotoiminnan päätukikohta, ja se on palvellut erinomaisesti myös lääkärikooperi Medi-Heliä. Malmi on ollut tukikohta myös poliisikoptereille ja niin poispäin.

Myös ympäristökysymyksenä Malmin lentokentän tulevaisuus on erittäin tärkeä. Se on ainutlaatuinen viheralue Helsingin läheisyydessä. Kentällä tavataan useita EU:n lintudirektiivissä mainittuja lajeja, siellä pesivät kansainvälisen IUCN-uhanalaisluokituksen mukaan silmällä pidettäviin lajeihin kuuluvat ruiskäärä, pensastasku, pensaskerttu ja pikkulepinkäinen. Malmin lentokentän lakkauttamista ovatkin lausunnoissaan vastustaneet myös Suomen luonnonsuojeluliitto ja lukuisat muut luonnonsuojeluyhdistykset ja paikalliset luontoyhdistykset.

Malmin lentokenttä on myös kulttuuriarvo. Itse toivon, että se säilyy myös tuleville sukupolville.

Pääkaupunki tarvitsee myös varakentän. Siinäkin Helsinki-Vantaalle Malmi on ainutlaatuinen mahdollisuus, jota ei pidä tuhota.

Arvoisa puhemies! Itse kannatan vahvasti tätä kansalaisaloitetta ja tulen kentän puolesta eduskunnassa äänestämään. [Suna Kymäläinen: Vastustitko viime hallituskaudella?] — Kyllä.

17.09 Tom Packalén ps: Arvoisa rouva puhemies! En ole koskaan nähnyt mitään lakialoitetta, joka olisi niin perusteellinen, monipuolinen ja vakuuttava kuin Lex Malmi -lakialoite. Tässä lakialoitteessa on listattu lukemattomia faktapohjaisia perusteluita sille, miksi Helsinki-Malmin lentokentän tulee säilyä ilmailukäytössä. Nyt kansalaisaloite on tullut tänne eduskuntaan meidän kansanedustajien päätettäväksi, ja toivon, että kaikki puolueet tukevat järkiratkaisua, jolla Malmin lentokenttä säilytetään ilmailukäytössä.

Helsingin Perussuomalaiset on vuosikautia systemaattisesti puolustanut Malmin lentokentän säilyttämistä ilmailukäytössä. Keskustapuolue on tukenut Malmin lentokentän säilyttämistä suoraselkaisesti, linjakkaasti ja määrätietoisesti ja ansaitsee näin kiitoksen teemmästään hyvästä työstä.

Hallituspuolue kokoomukselta toivoisin samanlaista ryhtiliikettä Malmin lentokentän säilyttämisen puolesta. Haluan myös kiittää edustaja Heinosta erinomaisesta puheesta ja toivon, että edustaja Heinosen kaltaisia edustajia kokoomuksesta löytyy lisää.

RKP ansaitsee erityiskiitoksen Helsingin valtuustossa antamastaan tuesta Malmin kentän säilyttämiselle. Myös muissa puolueissa on yksittäisiä edustajia, jotka tukevat tätä järkiratkaisua. Toivottavasti saatte myös muut eduskuntaryhmänne edustajat vakuuttumaan siitä, että Malmin lentokentän tulee säilyä.

Arvoisa rouva puhemies! Helsinkiläiset eivät halua, että Malmin lentokenttä tuhoetaan. TNS Gallupin vuonna 2016 teettämän gallupin mukaan valtaosa Uudenmaan asukkaista vastustaa Malmin lentokentän tuhoamista. TNS Gallupin mukaan ainoastaan 13 prosenttia Uudenmaan asukkaista kannattaa sitä, mikäli asuntorakentamisen tarpeet voi täyttää toi-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

sin. Ymmärrän, että isojen kokonaisuuksien hahmottaminen voi joskus olla vaikeaa, mutta vetoan kaikkiin Malmin kentän vastustajiin, että harkitsisivat kantaansa vielä kertaalleen ja kuuntelisivat kansan enemmistön tahtoa. Malmin lentokentän tapaisia alueita pitää nimenomaan kehittää. Emme voi tietää, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Esimerkiksi tulevaisuuden teknologia, miehittämättömät lennokit ja robotisaation mahdollisuudet ilmailuteknologiassa tarvitsevat myös infrastruktuuria ja osaamispohjaa, joita Malmin lentokentällä jo on.

Arvoisa rouva puhemies! Malmin lentokentän voi tuhota vain kerran. Tällaisen vastuutoman politiikan seuraukset ovat pysyviä. Nyt ollaan sellaisessa tilanteessa, jossa pieni porukka haluaa ratkaista Helsingin asuntopulan rakentamalla asuntoja Malmin lentokentän päälle. Helsinki ei kykene yksinään ratkaisemaan kalliin asumisen ongelmaa, vaan asumisen hintojen alentamisessa tarvitaan suurempia ratkaisuja, kuten kuntaliitoksia. Malmin lentokentän tapaisen kulttuuriperintökohteen rakentaminen olisi sama kuin rakentaisi Espanan puistoon taloja. Tämä ei ole mikään ratkaisu.

Toivon, että eduskunta on ryhtikäs tehdessään päätöksiä Malmin lentokentän säilyttämisen puolesta. — Kiitos.

17.14 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kuultiin jo kaksi hyvää puheenvuoroa, joitten sanoma oli aivan oikea.

Ihmettelen kyllä Helsingin kaupungin kantaa tässä asiassa, että eikö Helsingissä nähdä sitä voimavaraa ja mahdollisuutta, mikä Malmin lentokenttään liittyy. Suoraan sanoen haluan vedota Helsingin kaupungin päättäjiin: Muuttakaa mielenne tässä asiassa. Uskon, että pitkällä tähtäimellä tulette kiittämään, jos Malmi säilyy. [Leena Meri: Kyllä!] Tällainen jo tälläkin hetkellä ja varsinkin pitkällä tähtäimellä joustavat lentoyhteydet tarjoava kenttä Helsingissä on melkoinen voimavara ja itse asiassa vetovoimatekijä Helsingin kaupungille. Jos tämä kenttä ajetaan alas, tehdään dramaattinen ja peruuttamaton virhe. Ei sitä voida enää korjata. Vastaavaa kenttää ei ole löydettävissä lähimaillekaan.

Arvoisa puhemies! On kovin toivottavaa, että tämän aloitteen eduskuntakäsittelyssä löytyy vielä joku toteuttamiskelpoinen tapa, millä kenttä saadaan pelastettua.

Puhemies Maria Lohela: Kuten olettekin jo huomanneet, niin debattiin ilmoittautuminen on nyt mahdollista, joten käydään se — tässä on tullut useita ilmoittautuneita puheenvuoron käyttäjiä, joten seuraavaksi edustaja Terho.

17.15 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja jo ennen debattia nimenomaan siitä, että Malmin lentokentällä on pysyvää arvoa. Se tarjoaa yhteyksiä maakuntiin ja edistää koko Suomen tavoitettavuutta. Samoin tässä tuotiin aivan oikein esiin, että pitkällä aikavälillä kentän arvo, sekä käyttöarvo että tietysti sen ainutlaatuinen kulttuuriarvo, tulee säilymään ja kasvamaan. Kenttä myös tukee ylipäänsä kaupallisen lentoliikenteen kasvua mutta myös huoltovarmuutta ja kriisisietokykyä. Sitä voidaan käyttää pelastustoimintaan. Joten perusteiden kirjo on hyvin laaja tämän kentän säilyttämiseksi. Se on myös ainutlaatuinen, kuten sanoin, ainutlaatuinen kansallinen kulttuuriperintökohde. Ja kuten hyvin todettiin, sen voi tuhota vain kerran, takaisin sitä ei saa, jos se nyt hätäisesti päästetään käsistä. Näillä perusteluilla myös itse haluan kannattaa lämpimästi sitä, että etsitään kaikki keinot ja ratkaisumallit, jotta kenttä voisi säilyä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

17.16 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On syytä kiittää aloitteen tekijöitä erinomaisen ansiokkaasta ja tärkeästä työstä. Se mahdollistaa myös tästä asiasta keskustelun täällä.

Samalla on syytä palauttaa mieleen, mistä tämä keskustelu lähti liikkeelle. 2014 hallitus teki päätöksen luopua valtion toiminnoista Malmin kentällä. Ja hallitus nimenomaisesti silloin kirjasi päätöksensä, että tämä alue otetaan asumiskäyttöön hallituksen, siis valtion, kannalta. Sitä hallitusta johti pääministeri Katainen. Tämän jälkeen Helsingin kaupunki on sitten tehnyt uuden yleiskaavan ja toiminut tämän hallituksen kehotuksen mukaisesti.

Nyt avainasemassa tietysti ovat nykyisen hallituksen ministerit. On hienoa, että pääministeri Sipilä on täällä paikan päällä. Odotan, että hän kertoo, onko hallituksella suunnitelmia muuttaa tätä vuoden 2014 päätöstä, onko valtio palauttamassa toimintojaan, kuten Rajavartiolaitosta, Malmin lentokentälle, niin että sillä olisi laajempaa käyttöä. Hallituksella on valtion toimintojen osalta myös lentokenttäoperaattorina avaimet kertoa, mitä tällä alueella tullaan valtion mielestä tekemään.

17.17 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten kansalaisaloitteesta voi päätellä, vahva kansalaismielipide puoltaa kentän säilyttämistä ja sen kehittämistä. Kentän tietoinen alasajaminen ja sen käsittely erityisesti Helsingin kaupunginvaltuustossa on ollut erittäin surullista seurattavaa, erityisesti kun tiedetään, että pääkaupunkiseudun asukkaista 59 prosenttia säilyttäisi Malmin lentotoiminnan. Malmin kohdalla ei kuitenkaan onneksi vielä ole loppuun käsitelty.

Itse olen ehdottomasti sitä mieltä, että Malmin lentokenttä tulee säilyttää ilmailukäytössä. Lukuisat järkisyyt puoltavat tätä, ja monessa puheenvuorossa on näitä järkisyytiä jo tänään kuultu. Ilmailun merkitys ei suinkaan ole vähenemään päin vaan tulee kasvamaan jatkuvasti tulevaisuudessa. Myös kentän historiallinen arvo ja luontoarvot on huomioitava. Ja Malmi ei todellakaan ole pelkästään Helsingin asia vaan nimenomaan koko Suomen asia. On silkkää hulluutta tuhota toimiva, arvokas kenttä, ja toivottavasti eduskunnalla on nyt tätä asiaa käsiteltäessä järki päässä.

17.18 Stefan Wallin r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joidenkin mielestä tämä kysymys Malmin lentokentän tulevaisuudesta on lähinnä paikallispoliittinen kysymys, mutta se tosiasia, että valtio ja valtioneuvosto on ollut matkan varrella osapuolena, ja se tosiasia, että tämä kansalaisaloite on nyt täällä eduskunnassa, tekee tästä asiasta valtakunnallisen. Helsingin kaupunki pakkolunasti muutama vuosi sitten osan Sipoosta muun muassa vetoamalla siihen, että tämä Malmin asian kaavoittaminen ei liiku eteenpäin. No, nyt sitten tätä rakentamistarvetta Malmin kentällä perustellaan muun muassa sillä, että asiat eivät liiku eteenpäin pakkolunastetulla Sipoon alueella. Aikamoinen kehäpäätelmä. Itse pidän Lex Malmin kansalaisaloitteen tarkoittamaa päämäärää erittäin kannatettavana ja toivon, että asia voisi ratketa maavaihdon kautta tai vaikkapa edustaja Heinosen esittämän mallin kautta sillä tavalla, että lentotoiminta Malmin kentällä jatkuu.

17.19 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käytetty ihan loistavia puheenvuoroja. Joskus vain on niin, että päättäjät eivät pysty sellaiseen päätöksentekoon, joka kuvaisi sitä valtakunnallista vaativuutta, mitä Malmin kentän tapauksessa on tapahtunut. Se, että aikanaan Kataisen hallitus päätti luopua tästä, oli suuri virhe, ja nyt on mahdollisuus se korjata. On niin, että tämän lentokentän ainutlaatuisuus on

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

jotakin sellaista, joka ei ehkä koske edes pelkästään Suomea vaan se on Eurooppa-tasoisestikin merkittävä alue. Kannatan ehdottomasti tämän kentän toiminnan jatkamista ja uskon, että täällä löytyy siihen monta hyvää mallia, miten se voidaan toteuttaa.

Puhemies Maria Lohela: Sitten pääministeri Sipilä, saatte 2 minuuttia.

17.20 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen samaa mieltä, että tuo 2014 tehty päätös oli virhe. Mitä hallitus nyt on sitten tehnyt tämän jälkeen? Ensinnäkin selvitimme sen, onko tuo sopimus mahdollista purkaa, ja siinä tulimme oikeuskanslerin ohjeiden mukaisesti siihen tulokseen, että se tie on mahdoton. Sen jälkeen olemme käyneet useita keskusteluja Helsingin kaupungin kanssa siitä, löytyisikö tähän maavaihdon kautta vapaaehtoinen tie tai vapaaehtoinen kaupanpurun tie, ja se tie ei ole johtanut mihinkään. Helsingin kaupunki ei ole ollut valmis tähän maavaihdon tiehen.

Tämä alue on kaiken kaikkiaan kulttuurihistoriallisesti tärkeä. Se on lentokoulutukselle tärkeä, siellä on tärkeää harrastetoimintaa. Siellä on huoltotoimintaa, siellä on parisataa työpaikkaa. Se on äärimmäisen tärkeä osa Helsinkiä, ja kun siinä ympärillä olevat asukkaat ja suuri enemmistö ovat sitä mieltä, että se kannattaa siellä säilyttää, niin minusta tässä pitäisi nyt löytää polkuja eteenpäin ratkaisuun. Ja niin kuin useaan kertaan olemme todenneet, tämä hallitus on valmis viemään tämän asian, pelastamaan Malmin lentokentän, jos löydämme Helsingin kaupungilta sopimuskumppanin siinä, että esimerkiksi maavaihdon kautta löydämme korvaavan alueen tai jos me pystymme purkamaan tämän tehdyn sopimuksen. Tämä on tietenkin paljolti kiinni sitten myöskin uusista valituista Helsingin kaupunginvaltuutetuista. Siellähän nämä päätökset lopulta tehdään.

17.22 Ari Jalonon ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä kuulla pääministerin suulla tämä tilanne ja toteamus, missä tämä oikeasti nyt seisoo. Malmin kenttää on puolustettu monella tavoin. Niin minäkin olen tehnyt, ja puolustan sitä edelleen.

Yksi asia on kovin harvoin nostettu esille: Kun nämä viranomaisilmailut ja Puolustusvoimien ilmailut siirtyvät pois sieltä ja meillä koko aika nimenomaan Suomi Oy:n kannalta Helsinki-Vantaan toimintakyky on entistä tärkeämpää, niin näiden lentotoimintojen siirto Helsinki-Vantaalle voi pahimmillaan vaarantaa Helsinki-Vantaan laajentamisen ja idän lentoyhteyksien sujuvan toimivuuden. Eli tämäkin on yksi, mikä tulee ottaa huomioon tässä keskustelussa.

17.23 Mirja Vehkaperä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen kuluvan viikon aikana katsonut Helsinkiä lintuperspektiivistä useampaan kertaan. Helsinki, pääkaupunkimme, on hyvin metsäinen, ja täällä on paljon isoja alueita, jonne asuinrakentaminen voisi varmasti paremmin kuulua kuin tuolle Malmin lentokentän alueelle. Helsinki pitää nähdä asuin kaupungin ja elinkeinon harjoittamisen lisäksi viihtyisänä virkistysalueena ja puistomaisena alueena myöskin. Vaikka itse tämä lentokenttä kuuluu Helsingin kaupungin kunnallisen itsehallinnon päätöksen alle, siis kaavoitus ja maankäyttö, niin tällä lentoasemalla on valtakunnallinen merkitys. Siksi vetoan, kuten pääministerikin kertoi, siihen, että Helsingin päättäjät, Helsingin kaupungin edustajat ottaisivat lusikan kauniiseen käteen ja miettivätkö vielä kerran sitä vaihtoehtoa, löytyykö sopimus valtion ja kaupungin välille siitä, että esimerkiksi tämä maa-alueiden vaihtaminen [Puhemies koputtaa] olisi se tie, jolla asiassa edetään.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

17.25 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan ensimmäiseksi itsekkin haluan kiittää Lex Malmi -aloitteen tekijöitä, aina aktiivisuus kansalaisaloitteen muodossa on ihailtavaa, ja haluan painottaa, että liikenne- ja viestintävaliokunnassa aloite saa hyvän ja asianmukaisen käsittelyn ja laajan kuulemisen.

Nyt kun ministeri Tiilikainen asuntoministerinä on paikan päällä, niin kysyisin, näettekö tässä asiassa solmitun MAL-sopimuksen kannalta ongelmaa, koska tuon MAL-sopimuksen mukaan Helsinki on sitoutunut muun muassa 60 000 uuden asunnon tuottamiseen ja noista 25 500 on suunniteltu kaavoituksen ja muun mukaisesti tuonne Malmin kentän alueelle. Näettekö tässä ristiriitaa, nyt kun vielä olette Helsingin ehdokkaanakin?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Tiilikainen, yksi minuutti.

17.26 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuo nykyinen voimassa oleva MAL-sopimus, jonka valtio Helsingin kaupungin kanssa solmi, ulottuu vuoteen 2019. Tänä aikana missään tapauksessa Malmin kentälle ei ehdittäisi rakentaa ensimmäistäkään asuntoa, eli nykyinen MAL-sopimus ja sen rakentamistavoitteet ovat täysin toteutettavissa ilman Malmin kentän rakentamista.

Muutenkin: Tuo Raide-Jokeri-hanke — ehkä olen vähän syypääkin siihen, että se lähtee liikkeelle — tarjoaa ajan mittaan kymmenilletuhansille uusille asuinrakennuksille, huoneistoille tilaa ja rakentamisvaihtoehtoja. Myös täydennysrakentaminen, minkä itse asiassa Helsingin kaupunkikin nostaa merkittävänä tapana tuottaa lisää asuinrakentamista, on hyvä tapa valmistaa lisää asuntoja olemassa olevan infran varteen, ja hallitus pyrkii vauhdittamaan sitä sujuvoittamalla täydennysrakentamiskaavoitusta, ja toivottavasti myös osakeyhtiölain muutoksilla pystytään tähän suuntaan etenemään.

17.27 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että tämä asia on nyt täällä käsittelyssä. Tämähän liittyy moneen eri asiaan. Tämä liittyy asuntopolitiikkaan, tämä liittyy kulttuuripolitiikkaan, tämä liittyy liikennepolitiikkaan, huoltovarmuuteen.

Kun täällä edustaja Heinäluoma alkoi moittimaan pääministeri Kataista, niin täytyy muistaa, että siinä samassa hallituksessa oli asuntoministerinä ministeri Viitanen ja siellä oli liikenneministerinä Kyllönen ja valtiovarainministerinä Urpilainen ja kulttuuriministerinä Arhinmäki, eli kyllä tästä vastuuta saa kantaa moni muukin kuin pääministeri.

Nyt on hyvä muistaa myös se, että asuntorakentamisen ilmasto- ja alueidenkäyttötavoitteisiin kuuluu se, että rakennetaan mahdollisimman paljon raideyhteyden varteen ja siihen yhteyteen. Tämä alue ei suinkaan ole sitä. Rakennetaan 25 000 asukkaan kumipyörälahti, ja samaan aikaan vihreät ovat kaventamassa sisääntuloväyliä bulevardeiksi. Eli täytyy muistaa myös nämä alueidenkäyttötavoitteet, kun asuntorakentamista huomioidaan.

17.28 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On syytä sanoa, että en minä mitenkään entistä edustajaa, pääministeri Kataista arvostellut. Totesin vain, että tämä päätös tehtiin vuonna 2014, jolloin pääministerinä oli edustaja Katainen, ja siinä hallituksessa oli muitakin puolueita RKP:stä, oliko peräti vasemmistoliittoon saakka silloin mukana. [Timo Heinonen: Sanotaan demarit!] — Demaritkin olivat siinä mukana.

Sitten tulen, ikävä kyllä, siihen olennaiseen asiaan, että hiukan tämä tuntuu hankalalta, että kun hallitus painaa päälle Helsinkiä siitä, niin kuin pääkaupunkiseudun muitakin kun-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

tia, että pitää kaavoittaa lisää ja pitää tehdä töitä, jotta on rakentaa uusia asuntoja, samaan aikaan sitten on käynnissä keskustelu siitä, minne kaikkialle sitä ei saa tehdä, ilman että vastataan siihen kysymykseen, ottaako valtio nämä lentokenttätöiminnot hoitaakseen ja sijoittaako se takaisin niitä toimintoja, jotka se on päättänyt sijoittaa Malmilta pois, kuten Rajavartiolaitoksen. Pääministeri poistui, mutta hän ei vastannut siihen kysymykseen, jonka hänelle esitin, onko hallitus tehnyt päätöstä sijoittaa takaisin [Puhemies koputtaa] näitä valtion toimintoja Malmin lentokentälle. Käyttöähän sillä pitäisi olla, jos se säilytetään.

17.29 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Harmi, kun pääministeri lähti pois, niin olisin saanut häntä julkisesti kiittää samaten kuin edustaja Heinäluomaa, kun he huomasivat, että vuonna 2014 on tehty virhe. En minä siitä virheestä kiittä mutta siitä, että virhe osataan korjata. Sehän olisi järkyttävää, jos täällä pidettäisiin vain jääräpäisesti kiinni siitä, kun jotakin on tehty ja arvovalta ei anna sitä muuttaa. Sen takia pidän julkisen kiitoksen ansiona sitä, että osataan korjataan selviä virheitä.

Tämä oma perustelu, minkä takia olen tämän lentokentän puolella, on se, että se on kansainvälinen lentokenttä ja se on kulttuuriperintökohde. Ne jo riittävät siihen, että tämä lentokenttä säilyy, koska se ei suinkaan ole jonkun kunnan tai kaupungin asia, säilyykö tämä vai ei, koska täällä on huomattavasti suurempi ja laajempi merkitys.

17.30 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Sen sijaan, että katsottaisiin menneisyyteen, mitä on tehty ja jätetty tekemättä, pitää muistaa, että sähkölentokoneet tulevat, Skyüber-palvelut tulevat. Me tarvitsemme miehittämättömälle lentotoiminnalle nimenomaan kentän, joka ei toimi Helsinki-Vantaalla, jolla on aikataulutettu lentoliikenne, ja siinä mielessä minä vertaan myös tätä Malmia Tukholman Brommaan. Olen usein sinne lentänyt, se on aika hyvä kenttä, se on lähellä kaupunkia. Tällaiset citykentät tulevat nyt olemaan tulevaisuutta, ja me tekisimme kyllä ainutlaatuisen virheen, jos me Malmin kentän lopettaisimme. Se ilmailukoulutus, mikä siellä on, ja myös tämä yleisilmailu on erittäin tärkeä asia. Sehän on myös funkkisrakennus, joka on yksi näitä suojelukohteita ollut, eli kyllä ehdottomasti kannattaa tämä kenttä säilyttää ja sitä kehittää eteenpäin.

17.31 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Svenska riksdagsgruppen har förståelse och delar strävandena att bevara Malms flygplats som flygplats. Som man i medborgarinitiativet konstaterar har flygplatsen en nationell betydelse för luftfarten i Finland och flygplatsens roll som landningsplats för mindre affärsflyg har under senare år bara ökat. Utöver det finns det den kulturhistoriska aspekten som bör respekteras när besluten fattas. Frågan är dock inte helt okomplicerad. Vi bör i alla lägen respektera den kommunala planeringsautonomin. Svenska riksdagsgruppen anser ändå att centerns förslag att lösa frågan är konstruktivt.

Eli ruotsalainen eduskuntaryhmä pitää keskustan ratkaisuehdotusta rakentavana, sitä, että asia ratkaistaisiin Helsingin kaupungin ja valtion maan vaihdolla, mitä myös pääministeri sanoi.

Haluan myös tähdentää, että vaikkakin Malmin lentoasema säilytetään ilmailukäytössä, niin alueelle pystytään rakentamaan noin 10 000 uutta asuntoa.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

17.32 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän todella laadukkaasta kansalaisaloitteesta. En täällä ole ollut kuin muutaman vuoden enkä näin hyvin laadittua ole vielä nähnyt. Kiitos siitä, on todella paljon vaivaa nähty.

Tässä on haettu erilaisia ratkaisuja tälle asialle, muun muassa Hyvinkään ja Nummellan kenttien harrasteilmailun siirtämisen etsimisellä. Tästä liikenne- ja viestintäministeriö teki raportin, joka valmistui loppuvuodesta 2014, ja siinä todettiin, että ei se kyllä ole mahdollista. Esimerkiksi Hyvinkäällä, josta minä olen kotoisin, ei ole lennonjohtoa, se pitäisi rakentaa, ja siellä on pohjavesialueita ja on kaavoitusta vieressä, ja siellä on myös semmoisia pysyväismääräyksiä melurajoituksista. Tietysti se olisi voinut olla hyvä asia meille sinne Hyvinkäälle, en siinä mielessä sano, mutta kyllä tämä sijoittuminen kansainvälisenä kenttänä ja kulttuuriperintönä on niin tärkeää, että me kyllä hukkaisimme tällaisen city-kentän, niin kuin täällä joku jo mainitsikin.

Ja kannatan ehdottomasti tätä kansalaisaloitetta ja toivon, että tämä asia nyt ratkeaa tavalla tai toisella.

17.33 **Markku Pakkanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse myös kannatan Malmin kentän säilyttämistä lentotarkoituksessa ja toivonkin, että helsinkiläiset päättäjät, joita tässä salissa nyt tällä hetkellä on kohtuullisen vähän paikalla, ymmärtäisivät tämän asian tärkeyden. Malmi on kulttuurihistoriallisesti arvokas kenttä, mutta erityisesti lentoharrastajien kannalta Malmin kenttä puoltaa paikkaansa.

Lex Malmi -asia takaisi varmaankin lentotoiminnan jatkumisen, ja toivonkin, että Helsingin kaupunki pystyy ottamaan asiallisesti tämän maavaihtotarjouksen vastaan, mitä pääministeri Sipilä omassa puheenvuorossaan tarjosi.

17.34 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös minä osaltani haluan kiittää kansalaisaloitteesta. Minusta ne ovat aina hyvä asia, se, että aloitteellisuutta kansalaisten parista löytyy. Ja aina kansalaisaloitteet ansaitsevat myös eduskunnassa asianmukaisen käsittelyn.

Puhemies! Minä jatkaisin kuitenkin tätä keskustelua myös siitä näkökulmasta, minkä mielestäni aika hyvin ja kuvaavasti edustaja Heinäluoma tuossa aiemmin toi esiin. Tilanne on nyt se, että tämä asia on keskustelussa täällä valtion puolella. Ja nyt tietenkin olennaista on saada vastaus siihen kysymykseen, että mitä hallitus omalta osaltaan aikoo sitten tehdä, koska täällä hallitukselta tuli äsken ikään kuin tällaista myötääjättelua aloitteen suhteen. Eli olisi olennaista saada nyt vastaus siihen kysymykseen, että onko valtio, onko hallitus, nyt tehnyt toimia, joilla se on suunnitellut eri toimintojen sijoittamista takaisin tälle alueelle — lentotoimintojen, Rajavartiolaitoksen, kaikkien näiden — eli onko näitä päätöksiä tai suunnitelmia nyt valtion omasta toimesta, hallituksen toimesta, tehty yhtäkään tämän parin vuoden aikana, kun tässä on nyt sitten asia ollut tämän hallituksen käsissä. Minusta se on aivan olennainen [Puhemies koputtaa] kysymys, kun puhumme asiasta tällä foorumilla.

17.35 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos olen oikein ymmärtänyt, niin yksikään puheenvuoro ei ole tätä kansalaisaloitetta vielä vastustanut, ja se on historiallista. Ja taitaa olla ensimmäinen kerta, kun myös pääministeri on ollut lähetekeskustelussa antamassa kansalaisaloitteelle näin vahvan viestin ja tuen, kiitos myös siitä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Täällä on paikalla myös asuntonministeri mutta myös liikenneministeri Berner. Te olette tulevaisuuteen vahvasti katsova ministeri. Voisitteko te hivenen kertoa, mitä te ajattelette Malmista ja sen mahdollisuuksista näissä tulevaisuuden liikkumisen kysymyksissä?

Ja jos minäkin joskus saan hämmästellä, niin kuin edustaja Viitanen välillä tekee, niin kyllä hämmästelen sitä, että täällä ei ole yhtään vihreää paikalla. Tämä on kuitenkin ainutlaatuinen viheralue Helsingissä. He ovat kaikki vastustaneet tätä aloitetta eli kannattaneet tämän Malmin alasajoa Helsingissä, ja nyt, kun yritämme sitä puolustaa ja pelastaa, niin he eivät ole täällä. Ovatko nyt sitten vaalikampanjat jo niin tiukassa väännössä, ettei ehditä tänne puolustamaan tätä erittäin tärkeää viheraluetta, missä on [Puhemies koputtaa] ainutlaatuisia luontoarvoja Suomessa? Ja toivoisin, että ympäristöministeri Tiilikainen voisi vähän [Puhemies: Aika!] avata näitä ympäristöarvoja.

17.37 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite Malmin lentokentän säilyttämiseksi on erittäin hyvin tehty ja siihen on käytetty varmasti paljon aikaa. Se on myöskin sen arvoinen, ja siksi on helppo kannattaa tätä asiaa.

Kun puhutaan viime vaalikaudesta ja vuodesta 2014, niin täytyy sanoa se, että jo silloin keskusta oli yksimielisesti kannattamassa Malmin lentokentän säilyttämistä nykyisessä muodossaan. Kun siitä liikenne- ja viestintävaliokunnassa silloin tehtiin mietintöä, niin olimme sen kannalla, että se tulee säilyttää lentotoiminnassa. Malmin lentokentän säilyttämistä puoltavat monet seikat, muun muassa liikenteelliset, kulttuuriset ja virkistyskäyttöön liittyvät asiat. Ja Malmin lentokenttäasia ei ole pelkästään Helsingin asia — se on koko maan, koko Suomen asia. Keskusta haluaa säilyttää lentotoiminnan, lentokentät koko Suomen alueella, ja siksi toivomme myöskin, että Malmin lentokenttä säilyy toiminnassa.

17.38 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on kysymyksessä kuitenkin erittäin merkittävä kulttuuriympäristö. Tietysti tällaiset vapaaehtoiset ratkaisut ovat Malmin kentän säilyttämiseksi aina tervetulleita, mutta siitä huolimatta Helsingin kaupungin päätöksien varaan ei välttämättä tässä voi laskea. Tämä on nimenomaan, niin kuin täällä on monta kertaa sanottu, koko Suomen asia. Malmin lentokenttä palvelee nimenomaan koko Suomea. Voisin verrata semmoiseen tilanteeseen, jos Savonlinnan kaupunki päättäisi purkaa Olavinlinnan: se ei ole Savonlinnan kaupungin asia, vaan se on koko Suomen asia. Tällaisen merkittävän kulttuuriperinnön tuhoamiseen täytyy pystyä vaikuttamaan Suomen eduskunnasta. Toivonkin, että tähän myös kokoomuksen piiristä löytyy tällainen yhtenäinen kanta. Perussuomalaiset ovat säilyttämisen kannalla ja ilmeisesti keskustakin kokonaisuudessaan, ja hyvin riippuvainen tämä, säilyykö Malmin kenttä, tulee olemaan kiinni sitten kokoomuksesta.

17.39 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on Suomen ensimmäinen kansainvälinen lentokenttä, mutta sen tulevaisuus varsinkin pitkälle ajateltuna hyödyttää ja tukee nimenomaan Suomen maakuntien kansantuotteen kasvua mutta myös Helsinkiä. Täällä on moneen kertaan tuotu esille se, minkälainen kulttuurillinen arvo sillä on ja rakennusten arvo ja sen ympäristöarvo ovat suuria, joten itse olen kyllä sitä mieltä, että se kannattaisi nimenomaan säilyttää tulevaisuutta varten. Kysynkin ministeriltä ja varsinkin valiokuntakäsittelyä varten: eikö vuoden 2014 jälkeen ole ollut mitään koordinaatiota tässä asiassa?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

17.40 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän Lex Malmin tavoite on kyllä hyvä ja oikea, ja on erittäin outoa, että pääkaupunkiseudulla tahdotaan jyrätä asuinrakentamisen tieltä tämä historiallinen ja merkittävä lentokenttä. Uskon, että tähän rakentamiseen löytyy kyllä tilaa muualtakin.

Tämä Malmin päätös, kuten täällä on jo todettu, vaikuttaa kyllä dramaattisesti koko Suomeen, lentoharrastus- ja ilmailutoimintaan, bisneslentämiseen ja niin edelleen. Tämän keskeisen aseman tähden sitä ovat käyttäneet niin ilmailuharrastajat kuin myöskin Rajavartiolaitos. Kokemuksia on siitä, kun lentokenttiä laitetaan kiinni: näin kävi myös Etelä-Pohjanmaalla Kauhavan lentosotakoulun sulkemisesta johtuen. Mielestäni nyt tulisikin tässä yhteydessä tehdä myös kokonaisselvitys lentoliikenteestä kokonaisuutena, ja päämääränä tulisi olla sujuvan, kustannustehokkaan koulutus-, bisnes- ja lentoharrasteliikennetoiminnan varmistaminen. Tätä selvitystä voitaisiin tehdä useiden ministeriöiden yhteistyönä: puolustus-, opetus- ja kulttuuriministeriön ja liikenneministeriön ja niin edelleen. Toivon, että tähän voitaisiin saada toimia.

17.41 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse olen aikanaan harrastanut purjelentoa ja nykyään olen vielä aktiivinen ilmailun seuraaja. En koskaan ole aikaisemmin tavannut näin suurta joukkoa poliitikkoja, jotka puhuvat harrasteilmailun puolesta näin positiivisesti, en erityisesti silloin, kun itse ilmailuharrastajana yritin vaikuttaa harrasteilmailun edellytysten kehittämiseen. En tiedä, johtuuko tästä aikaisesta keväästä vai lähestyvistä kunnallisvaaleista, että näin paljon tukea löytyy, mutta hyvä, että löytyy. Itsellenikin on kovat sympatiat harrasteilmailua kohtaan ja ennen kaikkea tässä tapauksessa Malmia kohtaan, ja hyvä niin.

Mutta peräänkuuluttaisin myös pääministerin vastausta siitä, aikooko valtio palauttaa näitä toimia ja toimintoja Malmille. Hallintovaliokunnan jäsenenä olen saanut vieraila aikanaan Rajavartiolaitoksen tukikohdassa Malmilla ja tietenkin kaipaisin sitä tukikohtaa sinne edelleenkin.

17.42 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kulttuuriarvoista haluaisin verrata tätä Olympiastadioniin. Edullisin vaihtoehto olisi todennäköisesti ollut se, että Stadion olisi purettu ja rakennettu uusi. Näin ei menetelty, ja etenemistapa on oikea. Kulttuurihistorialla, rakennushistorialla on tärkeä roolinsa ihmisten ympäristössä ja kokonaisuuden hahmottamisessa.

Turvallisuus, huoltovarmuus, kriisitilanteet ovat tulleet tässä esille. Niitä ei voi liikaa korostaa. Ympäristönäkökulmasta haluaisin tuoda sellaisen näkökulman esille, että jos tämä toiminta lopetetaan, niin silloin meidän täytyisi etsiä vaihtoehtoinen ratkaisu. En haluaisi nähdä sitä keskustelua, kun neitseelliselle alueelle ruvetaan perustamaan uutta lentokenttää. Aivan varmasti syntyy ympäristön kannalta mahdottomia haasteita, vastustusta ja kansantalouden kannalta kohtuuttomia ylimääräisiä kuluja.

17.43 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En ole helsinkiläinen kansanedustaja. Tulen kyllä eteläsuomalaisesta kaupungista, joka on neljä kertaa suurempi kuin Helsinki pinta-alaltaan.

Kun kävimme keskustan eduskuntaryhmän delegaation kanssa juuri Malmilla, niin totesimme, että kyllä Helsingissä on tilaa rakentaa ja siinä on Vantaa ihan vieressä myöskin. Eli tilaa on rakentaa.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Todellakin tässä on hyvin sanottu, että nyt lentoliikenne muuttuu, tulee sähkömoottorit, tulee taksiliikenne. Maakuntienkin kannalta on tarvetta, että täällä Helsingissä on lentokenttä, johon voi tulla aikatauluton liikenne. Tämä on siis Suomen kysymys, ja todella toivon, että helsinkiläiset nyt ymmärtävät tämän kokonaisuuden. Kun sinne on tulossa ehkä uusia päättäjiä, jotka näkevät tämän asian eri tavalla, niin toivon, että valtio ja Helsinki voivat yhdessä nyt tässä edetä.

17.44 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisi todella surullista, jos näin historiallinen harrasteilmailupaikka, lentopaikka suljettaisiin. Toivon, että todellakin tämä aloite menee lävitse — erittäin hyvin laadittu kansalaisaloite.

Monia asioitahan Helsinki aina perustelee, ja on ollut museoita ja kirjastoja sillä perusteella, että nämä ovat kansallisia hankkeita, mutta tähän jos mikä on vasta kansallinen hanke. Näen, että tässä verkosto kytkeytyy ilmailuharrastajien puolelta koko Suomenniemien ylitse. Se antaa mahdollisuuden meidän kehittää myös näitä maakuntien kenttiä. Esimerkiksi meillä Mäntässä on tällä hetkellä Sassin kenttä vahvassa nousussa kaavoituksen ja muun puolesta. On todella iso asia matkailun osalta, että meillä on kansainvälinen kenttä myös tässä Helsingin cityn lähellä, josta voidaan lentää. Tässä on isot matkailurahat tulevaisuudessa, otetaan tämä sähköinen lentoliikenne ja myös taksiliikenne mukaan.

Itse myös olen ilmailuharrastaja, mutta enemmän tulen rätillä alas tuolta taivaalta.

17.45 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, harvoin kansalaisaloitteesta on näin runsaasti paikan päällä ihmisiä keskustelemassa, ja harvoin on myös niin, että asianomaisia ministereitä on täällä kuuntelemassa, mitä keskustellaan, ja myös vastaamassa.

Se, miksi täällä on puhumassa kansanedustajia Helsingin alueella olevasta asiasta, johtuu varmasti siitä, että ilmailun harrastajat joka puolella Suomea ottavat todella tiuhaan yhteyttä meihin kansanedustajiin ja pyytävät apua tässä asiassa.

Vielä ei ole tätä asiaa menetetty. Kuten pääministeri totesi, valtion suunnalta on Helsingille tarjottu useita vaihtoehtoja siihen, miten voitaisiin edetä. Keskusta puolueena on sillä kannalla, että toivomme löytävämme ratkaisun, jolla Malmi säilyy. Nyt oikeastaan on valtikka Helsingin kuntapäättäjien kädessä, ja toivon, että Helsinki siihen tarttuu.

17.46 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten ollaan täällä monissa puheenvuoroissa kuultu, niin tällä Malmin lentoasemalla on suuri valtakunnallinen merkitys, ja silloin kun on valtakunnallista merkitystä, asia ei voi olla yksin yksittäisen kunnan päätöksenteossa.

Ollaan myöskin kuultu niistä tarpeista, mitä tulevaisuuden ilmailu sisältää, ja pääkaupunkiseutu on tietysti erittäin keskeisessä roolissa meidän ilmailutoiminnan osalta. Me tiedämme myös sen, että Helsinki-Vantaan lentokentästä on kehittynyt yhä kasvava kenttä kansainvälisten tarpeiden mukaan, ja sen johdosta niin sanottu sisämaan liikenne ja yksimoottoristen koneiden ja liikesuihkukoneiden käyttö kotimaan sisällä ei sovellu sille kentälle niin hyvin, koska se haittaa sitten taas tätä kansainvälistä lentotoimintaa. Siksi me tarvitsemme pääkaupunkiseudulle toisen kentän. Malmi on valmis kenttä, ja kannatan lämpimästi tämän Lex Malmin hyväksymistä.

Puhemies Maria Lohela: Yksi puheenvuoro ennen ministeri Berneriä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

17.47 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ydinkysymyshän tämän asian osalta on todella se, onko valtio nyt palauttamassa toimintoja Malmille — tämä on se ydinkysymys — jos ja kun Helsingin kaupungin kanssa pääsee yhteisymmärrykseen, muutoinhan tämä on Helsingin kaupungin päätösvallassa oleva asia.

Ja on nyt pakko olla sen verran rehellinen, etten pidä kovin hyvänä sitä kehitystä, että kuntien kaavapäätöksestä hallinto-oikeuden sijaan valitetaan eduskuntaan kansalaisaloitteella. Kyllä silloin ollaan menty jossain pieleen. Niin kauan kuin tämä asia kuuluu Helsingin kaupungin kaavoituksen piiriin ja Helsingin kaupungin päättäjät vastaavat niistä päätöksistä, niin niin kauan Helsingin kaupunki todella tekee sen päätöksen. Täällä voidaan sitten alkaa kukin vaikuttamaan niihin ehdokkaisiin, ketkä ovat ehdolla Helsingin kaupunginvaltuustoon. Mutta kun tässä katson, niin ei meistä kovin moni sinne ole menossa.

Olisin kysynyt ministeriltä, miten vastaatte siihen, kun moni oikeusoppinutkin on pitänyt tämmöistä erillislakia aika vaikeana säätää [Puhemies koputtaa] perustuslain ja itsehallinnon näkökulmasta.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Berner, 5 minuuttia.

17.48 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner:** Arvoisa rouva puhemies! Arvoisat edustajat! Malmin lentoaseman tulevaisuutta on käsitelty pitkään. Nykyiseen tilanteeseen on päädytty aiemmin tehtyjen selvitysten ja niiden pohjalta tehtyjen päätösten lopputuloksena. Hallitus päätti keväällä 2014 julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2015–2018, että Malmin lentokenttä otetaan asutuskäyttöön ja että valtion toiminnot lopetetaan kenttäalueella mahdollisimman nopeasti, viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Tämän lisäksi valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemisesta ja asumisen edistämisestä hyväksyttiin valtioneuvoston yleisistunnossa marraskuussa 2014. Sopimukseen kirjattiin, että valtio lopettaa toimintansa Malmin lentoasemalla vuoden 2016 aikana mutta viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, minkä jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön. Toisin sanoen valtiovallalla ei kuluva vaalikaudella ole ollut merkittävää roolia asiassa.

Helsingin kaupungin maankäyttöllinen tavoite on ollut jo kauan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen. Taustalla on ollut Helsingin kaupungin tarve vastata pääkaupungin yhä kasvavaan asuntotarpeeseen. Kaupunki on nähnyt Helsinki-Malmin lentokentän alueen yhtenä hyvänä paikkana asuntorakentamiselle. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden yleiskaavan viime vuoden lokakuussa. Yleiskaava mahdollistaa Helsingin kasvun noin 860 000 asukkaan kaupungiksi vuoteen 2050 mennessä. Malmin lentokenttä on Helsingin uuden yleiskaavan merkittävin uusin rakentamisalue, ja sinne on ajateltu sijoitettavan asuntoja jopa 25 000 asukkaalle seuraavien vuosikymmenten aikana.

Malmin lentokenttäalue on ollut vuokralla Helsingin kaupungilta, jolle Finavia on myynyt alueella omistamansa kiinteistöt. Finaviolla oli hallinto-oikeus kyseisiin tiloihin ja maa-alueeseen vuoteen 2016 loppuun asti. Finavia toimintoiheen on vetäytynyt kentältä vuoden 2017 alussa. Helsinki-Malmin lentoaseman alueen käytöstä päättää jatkossa Helsingin kaupunki. Helsingin kaupungin kiinteistölautakunta päätti vuokrata Malmin kentällä sijaitsevan alueen Malmin lentokenttäyhdistys ry:lle valvomattoman lentopaikan pitämistä sekä harraste- ja yleisilmailutoimintaa varten vuoden 2017 alusta. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi on myöntänyt Malmin lentokenttäyhdistykselle lentopaikan pitoluvan.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Lupa on voimassa toistaiseksi tai kunnes oikeus maa-alueen käyttöön lentopaikkana päättyy. Vuokra-aika päättyy viimeistään vuoden 2019 lopussa.

Kansalaisaloite Lex Malmin tarkoituksena on Malmin lentopaikan säilyttäminen ilmailukäytössä. Lex Malmilla esitetään säädettäväksi rajoituksia lentopaikalle tai valtion lunastusoikeudesta alueeseen. Eduskunnan käsiteltäväksi luovutettu kansalaisaloite osoittaa, että Malmin lentokenttäalueen tulevaisuuteen kohdistuu laajaa mielenkiintoa ja huolta. Lex Malmi -aloitteessa korostetaan Malmin lentoaseman huomattavaa merkitystä Suomen ilmailuelinkeinolle, kulttuurimaineelle, luontoarvoille, asukkaiden virkistystarpeille sekä pääkaupunkiseudun saavutettavuudelle ja huoltovarmuudelle. Lex Malmi -kansalaisaloite antaakin nyt eduskunnalle mahdollisuuden arvioida niitä keinoja lentokentän säilyttämiseksi, joita ei tällä hetkellä ole kaikilta osin ollut käytettävissä. Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt tärkeänä myös niitä vaihtoehtoja, joilla Helsinki luopuu tavoitteesta Malmin lentokentän alueen asuin- ja virkistyskäyttöön — tämä mahdollistaisi kentän säilyttämisen yleiskaavassa liikennealueena — tai että vaihtoehtoisesti sopimus syntyisi Helsingin kaupungin ja valtion välille. Näitä erilaisia mahdollisuuksia olemme haarukoineet, mutta Helsinki ei ole vapaaehtoisesti halunnut luopua alueen ottamisesta asuinkäyttöön, ja valtio on tarjonnut erilaisia mahdollisuuksia käynnistää keskusteluita mahdollisesta kompensoivasta maa-alueesta.

Lentoliikenne on kaiken kaikkiaan yksi liikennemuoto, joka muiden joukossa on merkittävästi muuttumassa ja kehittymässä. Palvelut ovat lisääntymässä, syntyy lentotakseja, ja syntyy yrittäjyyttä, jossa pyritään luomaan uusia palvelumuotoja. Liikennekaaren kakosvaiheessa pyrimmekin tukemaan tätä kehitystä taas sääntelyn näkökulmasta. Samalla myös digitalisaatio sekä teknologian kehitys tulevat mahdollistamaan sitä, että lennonvarmistusta voidaan palveluna tuottaa toisella tavalla kuin tällä hetkellä on ollut mahdollista. Kaikki tämä luo edellytyksiä sille, että lentokentän säilyttämisen kannalta on uusia instrumentteja, uusia mahdollisuuksia arvioida ja tehdä ratkaisuja. Eduskunnalla onkin tässä erittäin suuri mahdollisuus tukea tätä hanketta ja myöskin tuoda niitä eväitä, joiden kautta näitä päätöksiä voidaan tehdä. Patria ja Rajavartiolaitos tekevät kuitenkin itsenäisiä päätöksiä [Puhemies koputtaa] ja ottavat sitten sen puolelta kantaa, kun ovat saaneet myöskin riittävästi tietoa.

Puhemies Maria Lohela: Ja ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia.

17.54 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Pääministeri Sipilä ja ministeri Berner kuvasivat sitä, miten tällä kaudella valtiovallan puolelta on yritetty tuota tilannetta muuttaa tarjoamalla maavaihtoja tai mahdollisuutta purkaa tuo sopimus. Jos kansalaisaloite johtaa täällä eduskunnassa sen ajamaan lopputulokseen ja esimerkiksi maavaihtojen kautta asia etenee, niin totta kai silloin ollaan uudessa tilanteessa myös näitten neuvottelujen suhteen.

Edustaja Heinonen kysyi lähinnä näistä alueen luontoarvoista, ja mainitsitte itsekkin tuossa mainiossa avauspuheessanne jotain tuosta alueen lajistosta. Esimerkiksi mainitsitte sen, että alueella esiintyy pikkulepinkäinen, *Lanius collurio*, ja pensastasku, *Saxicola rubetra*, molemmat ovat tällaisten avointen, niittymäisten alueitten pesimälajeja, reunapensaikossa viihtyvät. Ne ovat myös pitkänmatkanmuuttajia, eli ilmastonmuutoksen myötä niitten maailmanlaajuinen kanta on vaarantumassa, ja sen takia näistä pesimäpaikoista täytyy pitää huolta. Mainitsitte myös ruiskäärä, *Crex crex*. Sen lisäksi näillä niittymäisillä

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

alueilla muistaakseni on viiriaisistä, *Coturnix coturnix*, havaintoja. Näitten pesinnästä ei kuitenkaan ole täyttä varmuutta. Näiden avoimien alueiden lisäksi alueen itäpuolella on myös arvokkaita lehtimetsiä, joissa on kohtuullisen paljon myös lahoppuustoa, ja siellä taas tällaisia indikaattorilajeja, jotka kuvastavat näitä luontoarvoja, ovat muun muassa pikkutikka, *Dendrocopos minor* ja pikkusieppo, *Ficedula parva*, jotka vaativat tämänkaltaisia alueita pystyäkseen elämään.

Valitettavasti en ole tämän systemaattisempaa analysointia tehnyt tuolla alueella, mutta muistelin, että ainakin tämänkaltaisia luontoarvoja alueella on. [Antti Kaikkonen: Ei kuitenkaan koko kenttää täyteen suojeluun!]

Puhemies Maria Lohela: Onko vielä pakottavaa tarvetta debattiin?

17.56 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikaisen puheenvuoroa kun kuuntelin, niin tuli mieleen, että oliko nyt pöntössä laji "Politics populus", mutta en aivan varma ollut tuosta lopputuloksesta. [Timo Heinonen: Sehän oli asiallinen puheenvuoro!]

Ministeri Berner, mainitsitte, että lennonvarmistustoiminnan voisi tuottaa toisella tavalla. Se jäi mieleeni soimaan. Mitä tarkoittaa "tuottaa toisella tavalla"? Myydä ulos? Myydä ulkomaille? Itselleni ilmailijana oli äärimmäisen tärkeätä, että lennonvarmistus on juuri siellä, missä operaatiot tapahtuvat. Puolustan tätä Malmin säilymistä jatkossakin pitkälti myös siitä näkökulmasta, mitä täällä on mainittu kulttuurihistoriallisten arvojen näkökulmasta, ilmailun edellytysten näkökulmasta sekä myös siitä turvallisuudesta, jonka luo mahdollinen varalaskukenttä päälentokentän vieressä — tai tämä mainitsemani lennonvarmistus. Onko sille tapahtumassa jotain?

17.57 Ari Jalonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Helsingin näkökanta keskittyy asuntorakentamiseen. Samaan aikaan kuitenkin unohdetaan se, että liikkumisen muodot kehittyvät ja muuttuvat kovaa vauhtia. Asunto-ongelma voidaan ratkaista myös niin, että liikkumisen mahdollisuuksia pidetään yllä ja kehitetään. Eli tämä on yksi näkökanta, mikä pitää myös Malmin puolta ja vastaa tähän asuntotarpeeseen. Vastaavasti tämmöiset pienet kentät, nimenomaan kaupunkien lähistöllä, ovat suosiossa myös Euroopan unionissa, ja sekin pitäisi huomioida.

Mutta valiokunnan puheenjohtajana totean sen, että täällä ovat kaikki olleet pääsääntöisesti puoltavalla kannalla, joten Helsingin kaupunki voi [Puhemies koputtaa] luottavaisin mielin katsoa tulevaisuuteen.

17.59 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erittäin arvokasta se, että pääministeri ja hallitus ovat täällä ilmaisseet näkemyksensä ja tavoitteellisuutensa säilyttää Malmin lentokenttä.

Kun aikoinaan Sipoosta liitettiin osa Helsinkiin, käytti Helsinki perusteena laissa olevaa kohtaa "merkittävät alueelliset syyt". Kun sitten asia eteni korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti, peruste kesti myös siellä. Hyvät Helsingin päättäjät, nyt ovat kysymyksessä merkittävät valtakunnalliset syyt ja ylikunnalliset syyt, joiden tulisi painaa myös Helsingin päättäjien ajattelussa. Helsinkiläiset itse ovat jo kantansa kertoneet, vain päättäjät eivät tunnu nyt kuulevan äänestäjiään.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

On surullista, että Helsingin päättäjät ovat tässä asiassa niin kapeakatseisia. Täällä pääkaupunkiseudulla asuu kohta kaksi miljoonaa ihmistä. Varmasti Malmin kentälle on täällä käyttöä. Missään tapauksessa Malmin kenttää ei tule poistaa ilmailukäytöstä.

18.00 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ole erityisen keskeinen Helsingin päättäjä, mutta olen kuitenkin seurannut tämän hankkeen etenemistä ja totean, että kyllä tämä Helsingin kannalta on vähän kohtuuttomaksi tehty asetelma. Ensin maan hallitus sanoo — kolme vuotta sitten — että valtio luopuu Malmin lentotoiminnoista ja siirtää kaikki omat toimintansa pois sieltä, ei tarvitse Malmin lentokenttää, ja kehottaa kaupunkia käyttämään tämän asumistarkoitukseen alueella, jolla asuntojen hintataso on erittäin korkea johtuen siitä, että ei ole riittävästi asuntoja. Ja kun kaupunki tekee näin, niin sen jälkeen tullaan ja sanotaan, että hirveätä, miten Helsinki ei ymmärrä kulttuuriarvoja. Siis onhan tämä kummallista. [Hannakaisa Heikkinen: Hallitus on vaihtunut!] Ja nyt kun olen monta kertaa kysynyt, aikooko valtio käyttää tätä joihinkin toimintoihin, niin loppujen lopuksi ministeri Berner vastaa, että ei tämmöistä tietoa ole olemassa. Eli hallitus ei ole sinä kahtena vuotena, kun se on istunut, tehnyt mitään suunnitelmaa tämän alueen ottamisesta uudelleen lentokäyttöön.

18.01 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minusta on näyttänyt siltä, että Helsingin kaupunki oli kyllä jo ennen tuota vuoden 2014 päätöstä aika aktiivinen siinä, että lentotoiminta lakkautettaisiin siellä. Tähän suuntaan sitä on juna halunnut kuljettaa, ja valitettavan pitkälle tämä juna on kyllä ehtinyt jo kulkemaan.

Mutta vaikka täällä on paljon ollut ymmärrystä Malmin jatkamiselle ja olen tarkalla korvalla kuunnellut erityisesti SDP:n edustajien kantoja, koska SDP on hyvin merkittävä puolue Helsingin kaupungissa, niin en ole ihan varma, miten te nyt suhtaudutte tähän Malmin lentoaseman jatkokon: haluatteko, että siellä jatkaa lentoasema, vai oletteko sitä mieltä, että on parempi, että ei jatka. Voisiko tähän saada nyt vähän selkeämmän kannan? Se olisi nimittäin erittäin merkittävä ja dramaattinen käänne, jos SDP nyt ilmoittaisi, että hekin haluavat, että Malmilla jatkaa lentotoiminta kuten ennenkin. Tämä olisi kyllä erittäin tervetullut uutinen, koska se muuttaisi tilannetta myöskin Helsingin kaupungissa ja juuri tämmöistä käännettähän tässä halutaan. Mutta ehkä [Puhemies koputtaa] edustaja Heinäluoma voi kertoa: kyllä vai ei?

18.02 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En pysty nyt ilmoittamaan SDP:n kantaa, mutta sen voin sanoa, että tässä keskustelussa kyllä minäkin tulen siihen lopputulokseen, että jonkun verran alkaa tuntua, että tätä muonitetaan kuntavaalien keskusteluksi, kuntavaalien keskusteluksi, jossa puhutaan täällä ylväitä, mutta sitten kun on kaikki valta — joka on niillä puolueilla, jotka kulloinkin ovat maan hallituksessa — niin asialle ei todellisuudessa tehdä yhtään mitään. Keskusta, kokoomus, perussuomalaiset istuvat tässä hallituksessa, ovat jo kaksi vuotta istuneet, ja olemme tänään kuulleet, että mitään näistä valtion toiminnoista ei aiota säilyttää Malmilla, jotka sieltä on päätetty viedä pois. Ja sen takia sen kysyminen, mitä SDP tekee, tuntuu vähän kummalliselta, kun kaikki valta on tässä asiassa sillä hallituksella, jonka suurimman puolueen, keskustan, eduskuntaryhmä on Antti Kaikkosen johtama.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

18.03 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki nämä Malmin lakkautukseen johtaneet päätökset on tehty kyllä edellisellä hallituskaudella — kaikki ne on tehty edellisellä hallituskaudella.

Niin kuin täällä kerrottiin, hallitus on kyllä yrittänyt neuvotella Helsingin kanssa tilanetta toiseen asentoon, mutta Helsingin kaupunki ei ole mieltään muuttanut. Ja nyt on kyllä oleellista se, että Helsingin kaupunki muuttaisi mielensä, ja siihen olen vedonnut, ja moni muukin täällä. En usko, että Lex Malmin, sen kansalaisaloitteen, alullepanijat ovat kuntavaaleja miettineet, saattikka että se olisi keskustan salajuoni, siitä ei ole kysymys. Kustantaja Malmin puolesta on ollut pitkään, on ollut jo vuosia, vähintäänkin kymmenen vuotta, sama mikä se on tällä hetkellä. Mutta en kuullut vielääkään SDP:n kantaa: haluatteko te, että Malmi pelastetaan, vai ettekö halua?

18.04 **Ari Jalonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä tosiaan edustaja Kaikkonen kysyi demareitten kantaa. Minä ymmärrän sen, minkä takia Kaikkonen tätä kysyy, koska ainoat negatiiviset tuulahdukset tästä salista tätä aloitetta kohtaan ovat kuuluneet siitä suunnasta, joten hieman epäselvä tämä kanta on. Se on päivänselvää, että perussuomalaiset puolustaa Malmin kenttää, on puolustanut viime kaudella, tällä kaudella niin Helsingin valtuustossa kuin eduskunnassa, ja se linja on ihan selvä. Muista en ole aivan varma.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Heinäluoma.

18.05 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puolustan sitä, että puhutaan täällä samalla tavalla kuin mitä toimitaan hallituksessa. Kun 2014 hallitus teki tämän päätöksen yksimielisesti, niin siinä hallituksessa oli mukana erittäin moni niistä puolueista, jotka nyt täällä puhuvat asioista ihan toisin kuin mitä silloin tekivät, ja minusta se ei ole oikein eikä reilua.

Sitten kysyn sen perään, onko hallitus tekemässä jotain todellista tässä asiassa, jossa alueelliset päätöksentekijät, tässä tapauksessa Helsingin kaupunki, voisivat luottaa siihen, että nämä tarkoittavat sitä, että todellakin ollaan palauttamassa lentoliikennetoimintoja Malmille. Eihän sitä koko aluetta voida museoida. Sehän on selvää, että itse Malmin lentokenttärakennus tulee säilymään. Se on päivänselvää, että sitä ei pureta, niin kuin ei Olavinlinnaakaan.

No, nyt täällä ei ole enää yhtään ministeriä paikan päällä. Eli hallitus on käyttänyt sen oman puheenvuoronsa, jonka se on ajatellut käyttää, antanut tällaisen epämääräisen lupauksen, mutta sitten ei kerro, mitä se tekee niissä toiminnoissa, jotka ovat sen päätösvallassa ja jotka olisi välttämättömiä, [Puhemies koputtaa] jotta tähän asiaan voisi ottaa todellisen kannan.

18.06 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten totesin jo edellisessä puheenvuorossani, niin nyt, kun puhumme täällä foorumilla tästä asiasta, [Antero Laukkanen: Kyllä vai ei?] silloin kaikki ratkaisun avaimet ovat nimenomaan hallituksella, ja olin hieman pettynyt siitä, kun kuulin nyt ministerin vastauksen. Siitähän kävi selkeästi ilmi, että kahden vuoden aikana kuitenkin ei ole mitään hallituksen yhteistä, eri hallinnon alat sivuavaa suunnitelmaa ja sitoutumista saattikka päätöksiä siihen, että hallitus

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

palauttaa nämä toiminnot Malmin alueelle. [Hannakaisa Heikkinen: Olitteko te ministerinä silloin, kun tämä päätös tehtiin?] Äsken kuulin, että Rajavartiolaitos tekee sitten, jos tekee, joskus päätöksiä — ehkä.

Nyt täällä, kuten todettu, ministerit lähtivät pois paikalta, mikä on tietenkin hämmäntävä asia, koska nyt jos koskaan avaimet ovat siellä, kun me olemme tällä foorumilla. Olisin todella toivonut, arvoisa puhemies, [Hannakaisa Heikkinen: Olitteko te ministerinä silloin?] että kuulisimme hallituksen näkemyksen tähän, ja myös sitä, että kun sieltä ikään kuin annetaan vihreää valoa ajatukselle, niin sitten [Puhemies koputtaa] se tietenkin edellyttäisi, että myös on olemassa päätöksiä ja suunnitelmia, että toiminnot [Puhemies koputtaa] palautetaan. Tästä on kysymys täällä.

18.07 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On mielenkiintoista kuunnella edustaja Viitasen ja Heinäluoman puheenvuoroja, kun nyt hallitus ei tee muutosesityksiä. Oletteko sitä mieltä, että nykyisen hallituksen pitäisi muuttaa edellisen hallituksen tekemiä päätöksiä? Viime viikolla äänestettiin täällä myös eräästä toisesta asiasta, missä oli kyse samasta asiasta, ja silloin ei saanut muuttaa. Nyt tässä Malmin lentokenttäasiassa pitäisi muuttaa viime hallituksen tekemä päätös. Ei tämäkään kovin johdonmukaista politiikkaa ole.

Edustaja Kari omassa puheenvuorossaan kiinnitti huomion siihen, kuinka paljon tuetaan lentokenttiä ja Malmin lentokenttää. Se on todellakin näin, että maakunnissa harrastetoiminta on vilkasta, ja esimerkiksi meillä Kymenlaaksossa on viisi lentokenttää, mikä on erittäin paljon. Meillä on erittäin aktiivista harrastusta. On pakko tässä yhteydessä mainita, että mikäli helsinkiläiset eivät ymmärrä säilyttää Malmin kenttää, niin Pyhtäällä on jo valmiudet tehdä uusi lentokenttä tunnin ajomatkan päähän ja toiminta siirtyy sinne.

18.08 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä tässä edustaja Heinäluoma nyt hieman kohtuuttomasti syyttää ikään kuin tässä ei olisi oltu aktiivisia. Enemmänkin on haluttu nähdä se, että Helsinki itsenäisenä kaupunkina olisi ymmärtänyt sen, mitä koko Suomi toivoo ja mitä helsinkiläisten enemmistö toivoo, että Malmi säilytetään. Aina ei voi sitä vastuuta säilyttää edes hallituksen tai hallitusten päälle vaan luottaa siihen, että jonkinlainen kehonkieli tästä koko valtakunnasta olisi välittynyt sinne helsinkiläisille päättäjille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Olen merkinnyt vielä vastauspuheenvuorot edustajille Meri, Torniainen, Kari ja Kiuru, ja nähdäkseni Savolakin pyytää ja Räsänen, ja siitä ainakin tässä vaiheessa sitten pannaan poikki.

18.09 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä oli tuossa ensimmäinen tunti pari aika mukavasti yhdensuuntaista keskustelua, ja se todettiin monen suusta, kunnes sitten SDP aloittikin tämän keskustelun siitä, onko täällä menossa kuntavaalikampanja. Minun tietääkseni täällä on menossa kansalaisaloitteen käsittely, ja SDP:stä kuului myös sitä, onko täällä nyt jo valitusoikeus sitten kaavapäätöksiin. Ei ole. Tämä on kansalaisaloitelain mukainen kansalaisaloite. Sen saa tuoda tänne, jos saa yli 50 000 nimeä. Meillä on velvollisuus se asianmukaisesti käsitellä, ellei se ole sopimaton tai hyvän tavan vastainen. Tämä on ihan normaali kansalaisaloite.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Sitten täällä SDP peräsi sitä, että kun kerran on viime hallituskaudella yksimielisesti päätöksiä tehty. No perussuomalaiset eivät ole olleet silloin hallituksessa. Muistutetaan, että meillä on ensimmäinen hallituskausi meneillään ja emme varmuudella ole olleet mukana. Me olemme vastustaneet tätä kentän lakkauttamista niin kunnissa kuin täälläkin ja jatkamme ihan samalla linjalla.

18.10 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun tätä keskustelua Malmin lentoaseman säilyttämisestä on käyty, niin alussa käsitin, että täällä sali on hyvin yksimielinen sen säilyttämisestä. Mutta nyt on näköjään SDP:n mieli ja kanta muuttunut ja he palaavat siihen, mitä ovat viime eduskuntakaudella silloisessa hallituksessa päättäneet. Täytyy todeta, että keskusta viime kaudella vastusti Malmin lentoaseman lakkautusta. Me olimme sen säilyttämisen kannalla jo silloin.

Kun edustaja Heinäluoma otti täällä esille, että eivät ole ministerit nyt läsnä, niin täytyy todeta, että kolme keskustan ministeriä on ollut tässäkin keskustelussa mukana ja puolustamassa Malmin lentoaseman säilyttämistä nykyisessä toiminnassa. Se on merkittävä asia.

Kuten pääministeri myöskin kertoi, niin kyllä hän ainakin ja myöskin hallitus on käynyt Helsingin kaupungin kanssa keskustelua siitä, että Helsingin kaupungin ja [Puhemies koputtaa] valtion väliseen maavaihtosopimukseen päästäisiin vapaaehtoisin keinoin.

18.11 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä edustajakollegasta keskustasta juuri todisti, että keskustasta on ollut yli kaksi vuotta Malmin säilyttämisen kannalla. [Antti Kaikkonen: Lähes 20 vuotta!] — No, nyt päästään oikeisiin lukuihin. Ryhmäpuheenjohtaja vahvisti, yli 20 vuotta. — Te olette olleet nyt kaksi vuotta hallituksessa. Te olette istuneet hallituksessa käsienne päällä, jos te ette tämän kahden vuoden aikana ole pystyneet varmistamaan sitä, että hallitus tukee Malmin jatkoa. Pääministerin vastaus tai se vastauksen puute on tämän keskustelun suurin ongelma. Hallituksella on mahdollisuus varmistaa, että Malmi jatkaa lentokenttänä tulevaisuudessa, jos ja kun — toivottavasti kun — valtio siirtää sinne niitä Rajavartiolaitoksen ja muita valtion toimintoja, joita sieltä on nypitty pois.

Itselleni ilmailuharrastajana, nimenomaan ilmailuharrastajana, on äärimmäisen tärkeää nähdä Malmi jatkossa myös lentokenttänä. Tämä on minun henkilökohtainen näkemykseni. Mutta hallintovaliokunnan jäsenenä olen huolestunut siitä, että tässä tiukassa kehyksessä, jota hallitus johtaa, ei Rajavartiolaitokselle ole lisätty määrärahojakaan. Ei [Puhemies koputtaa] Rajavartiolaitos suorita toimintojaan nollalla eurolla.

18.12 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talousarviokäsittelyssä Rajavartiolaitokselle lisättiin muistaakseni 400 000 euroa — että ainakin semmoista positiivista näkemystä sieltä löytyi.

Keskinäisen syyttelyn ja hieman tarkoitushakuisen muistelun sijasta on ehkä tärkeintä sisäistää ja mieltää se, mikä viesti tässä kansalaisaloitteessa tulee, mikä on kansalaismielipide, mitä uusia näkökulmia on nyt tässä kristallisoitunut, ja mennä siitä eteenpäin.

Helsingiltä on syytä odottaa nöyryyttä, asian uudelleen miettimistä. Jos Malmin alueelle sijoittuu 1,5 prosenttia Helsingin väkiluvusta vuonna 2050, niin tuntuisi oudolta, jos sitä ei pystytä ratkaisemaan jollain muulla alueella [Puhemies koputtaa] ja lähestymistavalla.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

18.14 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tahto täällä nyt on ainakin tullut ilmi siitä, että Malmin lentokenttä halutaan säilyttää. Keskusta on sen kannalla, perussuomalaiset ovat sen kannalla. SDP on nyt lähinnä takertunut menneisyyteen, syyttää tästä [Eduskunnasta: Itseään!] — nyt ehkä itseään, juurikin — siitä, mitä tässä on tullut aikanaan päätettyä ja tehtyä. On hyvä myöntää virheelliset päätökset, mennä eteenpäin, teillä on valta Helsingissä — teillä on hyvin suuri valta Helsingissä — korjataan tämä asia. Te vaikutatte Helsingin kunnallispoliitikassa. Hallitus vaikuttaa täällä, kuten koko eduskunta. Tehdään tämä maavaihtosopimus ja huolehditaan yhdessä siitä, että Malmin lentokenttä voi säilyä ja hyvin toimia täällä kaikkien suomalaisten hyväksi.

18.14 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy kyllä pikuisen hämmästelä, että tässä nyt SDP:tä syytellään tästä asiasta. Että kun tätä keskustelua on täällä käyty ja kyselty ministereiltä kantoja, niin ministeri Berner aika yksiselitteisesti totesi, että ei ole suunniteltu mitään, ei että toimintoja siirrettäisiin takaisin. Käsittäakseni hän on edelleen kuitenkin keskustapuolueen ministeri, ja keskustapuolue kun on Suomen suurin puolue täällä eduskunnassa tällä hetkellä, niin nyt syytetään sitten SDP:tä siitä, että me emme ole nyt siirtämässä mitään toimintoja. Onpahan nyt sekin pitänyt nähdä, että kun täällä SDP puolustaa kunnallista itsehallintoa, mikä on suurin piirtein rakennettu sinne keskustalaisten selkärankaan, niin sekin on nyt väärin. Kyllä on kaikki eri spektrit nähty tässä keskustelussa, [Eero Heinäluoman välihuuto] että mistä kaikesta vaan voidaan SPD:tä syyttää, niin syytetään vaan. [Puhemies koputtaa]

Kun te sanoitte, että SDP:llä on valta Helsingissä, niin kyllä tässä itsekkin toivoo, että täällä ykköspuolueen asema vaihtuu ja SDP nousee ykköseksi, ja onkin [Puhemies koputtaa] kiinnostavaa kuulla, että keskusta tukee tätä tavoitetta.

18.16 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä itse asiahan on äärimmäisen vakava ja olennainen. Se koskee siis satojen ihmisten työsuhteita, tuhansien ihmisten harrasteita, sitten se koskee meidän lentoliikennettämme ja lentoasemaverkoamme. Siihen ei sovi semmoinen jojolinja, että tehdään hetken aikaa jotakin, sitten jostain toista, josta ei oikein tiedetä, mitä tehdään.

Siksi olen kysynyt sen perään, että onko tässä hallituksella joku vakava suunnitelma tehdä asiat toisin kuin mitä 2014 on päätetty. Tämä on mielestäni ihan oikeutettu kysymys. [Mika Kari: Se on hyvä kysymys!] Tämähän aloite väistämättä tulee valiokuntakäsittelyssä vastaan, jolloin [Puhemies koputtaa] joudutaan kysymään, mitkä ovat ministeriöiden suunnitelmat tämän alueen käytöstä vai ovatko he rakentaneet tilansa kokonaan muualle. Täytyyhän tähän olla jokin vastaus.

Nyt me olemme kuulleet, että mitään sellaista ei ole tämän kahden vuoden aikana tapahtunut, että olisi valmisteltu tämän alueen jatkokäyttöä, vaan mennään aikaisempien sopimusten mukaan, joiden mukaan tämän alueen käyttö loppuu 2019 mennessä ja [Puhemies koputtaa] valtion osalta jo sitä ennen.

18.17 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nythän on tilanne se, että siellähän ei ole enää Rajavartioston toimintaa eikä Finavian toimintaa. Se riittää, että tämä säilyy lentopaikkana, vapaaehtoisten ilmailuharrastajien lentokenttänä. Ja kuten ministeri Berner täällä sanoi, ei ole suunniteltu mitään toimintojen sinne siirtämistä — okei, asia on näin, mutta on täysin mahdollista, että se tulee palvelemaan yhä kasvavaa

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

tarvetta harrasteilmailijapuolella. Pitää muistaa, että se on Suomen toiseksi vilkkain lentokenttä laskeutumisten osalta. [Eduskunnasta: Kyllä!] Se osoittaa sen, että sille kentälle on käyttöä. Myös huoltovarmuuskohdat tulee ottaa huomioon. 150 kilometrin säteellä ei ole mitään muuta vastaavaa kenttää. Valtio on laittanut sinne paljon rahaa menneinä vuosikymmeninä, ja olisi aivan järjetöntä, että johonkin muualle ryhdyttäisiin rakentamaan uutta kenttää ja hakkaamaan sinne satoja miljoonia euroja. Malmi on olemassa oleva kenttä, pidetään siitä kiinni.

18.18 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Malmi varmaan pystyy toimimaan ilman näitä valtion toimintojakin, ja ymmärrän kyllä, ettei hallitus voi tehdä uusia päätöksiä valtion toimintojen sijoittamisesta Malmille takaisin, kun kerran kaupat on tehty, nimet ovat paperissa ja koko alue on Helsingille menossa. Ennen kuin tämä asia muuttuu, ei voi tietenkään ajatella, että sinne valtion toimintoja sijoitetaan. Jos tämä asia saadaan muuttumaan, niin sitten varmaan tämä voi tulla kyseeseen ja toivottavasti tulee. Mutta Helsingin pitää muuttaa asento tässä asiassa, sitten vasta päästään eteenpäin. Jos Helsinki on valmis perumaan kaupat, niin minä olen varma, että hallitus sanoo saman tien, että kiinni veti, saatte rahat takaisin, ja koko homma on paketissa. Helsingin kaupungin kannan tässä pitää muuttua, ja sen takia on hyvin tärkeää, että asento siellä Helsingin kaupungissa muuttuu. [Mika Karin välihuuto] Tarvitaanko siihen sitten kuntavaaleja vai mitä, mutta pääasia, että lopputulos olisi tämä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään puhujalistaan.

18.19 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! Puheenvuoroni ei ole pitkä, mutta kun se on nykyisen edustajakauteni ensimmäinen, niin haluan puhua täältä pöntöstä juhlavasti.

Haluan heti alkuun sanoa, että keskustan eduskuntaryhmän lailla kannatan ilman muuta Malmin lentokentän säilyttämistä, ja olisin toki mielelläni osallistunut tähän värikkääseen keskusteluun, mutta kun olin puhujalistalla seuraavana, niin jäin odottamaan.

Minusta on jossakin määrin vastenmielistä, jos tässä tehdään kovin paljon poliittista nokittelua. Nyt pitäisi puhua tässä salissa siitä, mitä Malmin kanssa jatkossa tehdään. Keskustelussa on erittäin hyvin käsitelty niitä eri syitä Malmin toiminnan jatkamiseksi, erityisesti ilmailun kannalta, ja kuten on todettu, niin tämä aloite perusteluineen on erittäin hyvin tehty. Malmin kentällä on todella monipuolinen ja kasvava tehtävä uudenaikaisen ilmailutoiminnan kannalta, jota ei voi korvata esimerkiksi Helsinki-Vantaan suurliikenteen asemalla. Tämä todella on kansallinen asia, tämä Malmin asia.

On myöskin tässä keskustelussa todettu, että eurooppalainen trendi on nimenomaan kaupunkikenttien vahvistaminen lähi- ja pienliikenteelle. Ajatellaan vaikka Brommaa Tukholmassa tai City-lentokenttää Lontoossa. Jatkossa todella Malmi voisi entistä paremmin palvella paitsi Helsingin myös koko maan elinkeinoelämän tarpeita.

Mitä taas tulee tähän vaihtoehtoiseen ajateltuun käyttöön asuntorakentamiseen, niin on todettu, että Helsingin maapinta-alasta 95 prosenttia on rakentamatta, ja jos puistot ja vastaavat alueet otetaan pois, niin 85 prosenttia on rakentamatta. Rakennusalueita kyllä on. Mikä vimma on käydä Helsingin puistoja ja viheralueita tuhoamaan? Käsittääkseni Malmin lentokentän maapohja on myöskin hyvin vaikeaa asuntorakentamiselle, ja jos rakennetaan, se tulisi erittäin kalliiksi. Mutta näiden tärkeiden perusteluiden lisäksi haluan yhtyä niihin puheenvuoroihin, jotka ovat korostaneet Malmin alueen kulttuuri-, virkistys- ja hy-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

vinvointiarvoja. Kenttäalue on myös kaupunkilaisille tärkeä viheralue. Alueella on todella monimuotoista ja arvokasta luontoa, kasveja ja lintuja. Luontopolku on erittäin suosittu ja antaa hyvän mahdollisuuden saada kontakti luonnon monimuotoisuuteen, jolla on virkistuksen lisäksi myös ihan terveydellisiä vaikutuksia, kuten esimerkiksi uudet allergiatutkimukset ovat osoittaneet. Kenttää kiertävä noin 6 kilometrin reitti on suosittu ulkoiluun ja terveellisen liikunnan tarpeisiin.

Arvoisa puhemies! Haluan siis ilmaista tukeni aloitteessa tarkoitettulle Malmin lentokentän säilyttämiselle ilmailulain mukaisena lentopaikkana, kuten valtaosa helsinkiläisistäkin näyttää toivovan, ja sille, että Malmin jatko turvattaisiin. Kun tätä keskustelua tässä salissa kuuntelee, niin oikein kukaan ei tunnu tätä vastustavan. Valiokunta voi siis pohtia niitä hallinnollisia järjestelyjä, joita tarvitaan, sekä kysymystä siitä, miten voidaan edistää sitä, että valtio ja kaupunki voisivat näistä sopia, mihin pääministeri viittasi.

Vielä kerran muistutan siitä, että tällä Malmin kentän säilyttämisellä olisi merkitystä ei vain ilmailun kannalta, joka on tärkeää ja josta täällä on paljon puhuttu, vaan myös kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Puistoja ja viheralueita ei Helsingissä eikä muuallakaan maassa pitäisi leikata vaan mieluummin niitä lisätä.

18.23 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Kiitän vielä aloitteen tekijöitä. Tätä on ilo katella. Tämä on aivan yhtä hyvä kuin hallituksen esitykset, ja täällä on vaikutusarvioinnit myöskin, niitä usein hallitukseltakin penätään, ja täältä ne löytyvät.

Kun lähdetään miettimään tätä koko aloitetta, täällä on käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja, on hyvä huomata, että Malmi tukee kaupallisen lentoliikenteen kasvua ja siten myös koko Suomen tavoitettavuutta. Helsinki-Vantaan lentoasema keskittyy Euroopan ja Aasian väliseen lentoliikenteeseen. Ruuhkautuvan lentoaseman edellytykset palvella nopeasti yleistyvää aikataulutonta liikennettä heikkenevät vuosi vuodelta. Malmin lentoasema tarjoaa aikatauluttomalle lentoliikenteelle, kuten liikelentämiselle, sekä alueelliselle reittiliikenteelle toimivan ja kustannustehokkaan vaihtoehdon. Malmin lentokenttä voi palvella niin kansallista kuin kansainvälistä lentoliikennettä. Malmin lentoaseman tarjoama kapasiteetti liikelentokoneille, lyhyen matkan reittiliikennekoneille ja helikopteriliikenteelle mahdollistaa myös Helsinki-Vantaan lentoaseman kasvun tulevaisuudessa. Kuten täällä on muutaman kerran jo todettu, Malmin lentoasema on laskeutumisten määrällä mitattuna Suomen toiseksi vilkkain lentokenttä sekä tärkein lentokoulutuksen keskus. Malmin lentoasema palvelee sekä pääkaupunkiseudun tavoitettavuutta että lentoyhteyksiä maakuntiin. Lisäksi se mahdollistaa aikataulutetun reittiliikenteen sekaan huonosti sopivan miehittämättömän ilmailutoiminnan, joka palvelee niin logistiikan kuin viranomaistoiminnan tarpeita.

Myös EU on ottanut kantaa kaupunki- ja yleisilmailukenttien säilyttämisen puolesta Euroopan parlamentin päätöslauselmassa 3. helmikuuta 2009. Lauselmassa on todettu, että yleisilmailu ja liikelentotoiminta ovat nopeimmin kasvavia siviili-ilmailun aloja Euroopassa ja että ne täydentävät kaupallisten lentoyhtiöiden harjoittamaa lentoliikennettä ja tarjoavat siten erityisiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia etuja lisäämällä mahdollisuutta kansalaisten liikkuvuuteen, liiketoimintaan ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen. Myös lentokenttäkapasiteetin riittävyys on EU:n strateginen huolenaihe.

Sekin on täällä todettu, että 150 kilometrin säteellä Helsingistä ei ole muuta vastaavaa lentoliikennettä palvelevaa kenttää kuin Helsinki-Malmin lentoasema. Päättäjillä tulee olla

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

käytössään riittävästi tietoja ja tilastoja yleisilmailusta ja liikelentotoiminnasta, jotta he voivat täysin ymmärtää ilmailualaa ja säännellä sitä asianmukaisesti.

Tuossa aikaisemmassa puheenvuorossani mainitsin, että tälle Malmin lentokentän harasteilmailulle etsittiin vaihtoehtoja liikenne- ja viestintäministeriön selvityksellä vuonna 2014, ja niitä vaihtoehtoja olivat muun muassa Nummela ja Hyvinkää. Hyvinkäälle, mistä minä olen kotoisin, sitä ei voitu siirtää monista eri syistä, kuten ympäristösyistä. Se on pohjavesialue, ja siellä ei ole edellytyksiä tällaiselle. Ja myös se kentän sijainti, joka on nyt pääkaupunkiseudun kupeessa, ei ole siirrettävissä Hyvinkäälle tai Nummelaan.

Täällä on puhuttu myös siitä, että tässä on kysymyksessä arvokas kulttuuriympäristö. Malmin lentoasema muodostaa 30-luvulla rakennettujen funkkiskohteiden, kuten Olympiastadionin ja Lasipalatsin kanssa maailman mittakaavassa ainutlaatuisen arkkitehtuurisen kokonaisuuden, jonka kulttuurihistoriallinen arvo on mittaamaton. Valtioneuvoston päätöksellä Malmi on toimivana lentokenttäkokonaisuutena listattu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Täällä on puhuttu myös lentoturvallisuudesta ja huoltovarmuudesta. Helsinki-Malmin lentokentän pysyminen ilmailukäytössä parantaa Helsingin seudun huoltovarmuutta. Se voi toimia myös varakenttänä osalle Helsinki-Vantaalle operoivasta kalustosta. Vuonna 1986 kotimaan reittiliikenne lennettiin Helsinki-Malmin lentopaikalta useiden viikkojen ajan Helsinki-Vantaan sulkeneen virkamieslakon aikana. Samoin Rajavartiolaitos käyttää Malmia eikä mahdu Helsinki-Vantaan kentälle. Se on ollut myös tukikohtana erilaisille hankkeille.

Helsingin kaupunki selvitti, teetti tutkimuksen siitä, mitä rakentaminen maksaisi. Maaperätutkimukset osoittivat, että asuntorakentaminen edellyttäisi paalutusta jopa 29 metrin syvyyteen. Rakentaminen olisi tällöin erittäin kallista.

Itse kannatan siis tätä kansalaisaloitetta ja toivon, että me pääsemme täällä jonkinlaiseen ratkaisuun. Helsingin kaupungilla on tässä ratkaisun avaimet, kuten täällä useissa puheenvuoroissa esitettiin.

Tämä ei ole kuntavaalipolitiikkaa, vaikka täällä eräät ihmiset yrittävät sitä siksi vääntää. Minusta se on jollain lailla väheksyvää näitä kansalaisaloitteen tekijöitä kohtaan. He ovat tästä asiasta olleet huolissaan, niin kuin monet kansalaiset, ja meidän tulee käsitellä se arvokkaasti eikä itse lähteä puhumaan kuntavaaleista, vaikka sellaiset ovat ovella, ja jos jollain itsellä tuntuu kuntavaalikiima nousevan päähän, niin ei se tarkoita sitä, että kaikki muut sekaantuvat siihen. Monet osaavat silti hoitaa asioita johdonmukaisesti. Minusta edustaja Turunen sanoi hyvin, kun puhuttiin täällä kunnallisesta itsemääräämisoikeudesta, että kyllä me varmasti kaikki puuttuisimme siihen, jos tosiaan Savonlinnan kaupunki ryhtyisi Olavinlinnaa purkamaan. Kyllä me varmasti täällä siihen puuttuisimme, emmekä ajatelisi, että eipä tällä väliä, antaa siellä kunnallispoliitikkojen puuttua.

Perussuomalaiset ovat kannattaneet tätä johdonmukaisesti, tulevat kannattamaan, ja toivon mukaan tälle löytyy ratkaisu. Kun täällä ollaan ainakin näin yksimielisen tuntuisia, niin toivon, että kaikki ne, jotka voivat Helsingin valtuutettuihin vaikuttaa, sen tekisivät. Näin olemme meidän ryhmässä tehneet, ja Helsingin kaupungin perussuomalaiset ovat tämän kentän lakkautusta vastustaneet jatkuvasti johdonmukaisesti.

Kiitos aloitteen tekijöille.

18.30 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Täytyy edelliselle puhujalle sen verran sanoa, että ole ihan huoletti, ei yksikään kunta lähde Olavinlinnaa purkamaan eikä yksikään

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

kunta, myöskään Helsingin kaupunki, lähde Malmin lentoasemaa purkamaan. Siitä voidaan olla ihan huoletti tässä keskustelussa.

Ehkä sillä tavalla voi myös kommentoida, että käsittääkseni tämä kyllä nyt jonkun verran liittyy tuleviin kuntavaaleihin, koska ainakin olen antanut itseni ymmärtää, että tämän hetken päätöksentekijöillä Helsingin kaupungin kanta tästä tuskin muuttuu. Varmaan nyt on tietynlainen tavoite saada Helsingin kaupunginvaltuustoon sellaisia kuntapäättäjiä, jotka ajattelisivat tästä eri tavalla.

Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa on käyty hyvin avaavasti ja ansiokkaasti läpi tätä tärkeää kokonaisuutta, niin Malmin kenttää itsessään kuin sitten lentoliikennettä ja laajemminkin ilmailuharrastusta, sekä puututtu tämän alueen kulttuurihistorialliseen arvoon. Itse en ajatellut näitä asioita omassa puheenvuorossani käydä läpi, vaan miettiä enemmänkin sitä, mikä tämä oikea marssijärjestys tässä asiassa olisi. Tosiasiahan on se, että tämän tarinan juurihan juontaa sinne vuoteen 2014, jolloin valtio teki oman päätöksen siirtää toimintojaan pois Malmin lentokentältä, ja tässä yhteydessä Helsingin kaupungin kanssa sovittiin siitä, että Helsingin kaupunki otti sitten tämän alueen ja se tulisi asutokäyttöön, ja tästä Helsingin kaupunki on omissa kaavoituspäätöksissään tehnyt nämä ratkaisut. No, niin kuin arvata saattaa, nämä kaavapäätökset ovat herättäneet Helsingin kaupungissa paljon keskustelua, ja siitä varmasti myös tämä kansalaisaloite kumpuaa, ainakin osittain, ja nyt sitten olemme näistä asioista keskustelemassa täällä eduskunnan täysistunnossa. Tämän täysistunnon kuluessahan on ollut hyvin kuvaavaa, että kun kysyttiin, onko valtio suunnittelemassa nyt toimintojen palauttamista Malmille, jota se on sieltä vetänyt pois edellisen päätöksen perusteella, niin tällaista suunnitelmaa ei olla tekemässä. No, nythän tässä tilanteessa marssijärjestys on aika selkeä. Valtiohan voi, niin kuin käsittääkseni on tehnyt, yrittää neuvotella Helsingin kaupungin kanssa korvaavasta alueesta ja maavaihdosta. Tähän Helsingin kaupunki ei ole suostunut, joten päätöksenteko lepää nyt aika lailla Helsingin kaupungin käsissä ja Helsingin kaupungin päätöksentekijöiden käsissä. Tässä on nyt kunnallisvaalit tulossa, ja kyllähän tähän voidaan vaalien kautta puuttua. Mutta mikäli Helsingin kaupunki ei muuta omaa ratkaisuaan, niin on varmaan aika selkeää, että jatkamme tämän asian osalta niin kuin aikaisemmin on päätetty.

Arvoisa puhemies! Sitten täytyy muutama kommentti todella sanoa siitä, että nyt tähän asiaan yritetään puuttua kansalaisaloitteella. Kysymyksessähän on siis kaavapäätös, johon nyt halutaan hakea muutosta eduskunnalta, että se säätäisi erillislain, millä tämä alue määrittäisiin johonkin toiseen käyttöön. En ole varmaan ainut, joka on pannut merkille oikeusoppineiden kommentit liittyen tähän, että puhutaan aika poikkeuksellisesta toimenpiteestä, että valtio lähtisi erillislailla säätämään jotain sellaista, mikä menee ohi kunnallisen itsehallinnon ja kunnan kaavamonopolin. Aivan poikkeuksellista. Ja jokainen voi sitten miettiä, että jos näin todella tehtäisiin, niin minkä pandoran lippaan se sitten avaisi: olisiko tulevaisuudessa niin, että jokaisesta kunnan tekemästä kaavapäätöksestä — kun se varmin tapa hakea oikeutta ei enää olekaan valittaminen oikeusasteeseen, jossa juridiset oikeusoppineet käyvät asian läpi — lähdetäisiin tekemään kansalaisaloitetta ja hakemaan sitten erillislakia eduskunnasta? [Leena Meri: Eiköhän tämä nyt ole vähän eri asia?] — No, en pitäisi sitä kovin erillisenä asiana, kun näitä varmaan tulee jatkossakin. — Nyt kannattaa myös miettiä, mitä tämä tarkoittaa tässä vallan kolmijako-opissa: siis jos meillä kunnalla on oma valtansa, valtiolla on oma valtansa ja sitten tuomioistuimilla oma valtansa, niin näitä ei nyt parane lähteä sekoittamaan, ja toivoisin, että täällä oikeusoppineet — tässä salisakin, ketkä istuvat — olisivat tätä mieltä. [Leena Meri: Ai sun kanssa samaa mieltä, no

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

joo!] Ja kun laajemmin tätä ajattelee, niin todella se, että johonkin yksittäisen kaupungin tekemään kaavapäätökseen lähdetään kansalaisaloitteella hakemaan muutosta, ei kyllä tainnut olla kansalaisaloitejärjestelmän idea, kun sitä luotiin, vaan idea taisi olla kyllä jos-sain muualla.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, tämän jälkeen tulen hyvin vahvasti siihen lopputulokseen, että tämä asia on Helsingin kaupungin päätöksentekovallassa, Helsingin kaupungin päätöksentekijöiden vallassa, ja jos tätä asiaa halutaan muuttaa, niin kannattaa varmaan yrittää vaikuttaa sinne. Mutta siitähän tässä kai nyt ainakin osittain on kysymys, kun kunnallisvaalitkin ovat tulossa. [Leena Meri: Uskomatonta kansalaisaloitteen väheksyntää!]

18.36 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Aloitan kiitoksin: Kiitän aktiivisuutta, jota tämänkin kansalaisaloitteen toteutuminen on edellyttänyt. Täytyy myös kehua aloitetta, sillä se todella on erittäin huolellisesti valmisteltu. Ja haluan todeta, että tämän kansalaisaloitteen täytyy saada huolellinen, hyvä ja riittävän laajasti asiantuntijoita kuuleva käsittely liikennevaliokunnassa, jossa myös itse vaikutan. Kiitän myös ministeri Berneriä tämän asian kohdalla hyvästä historian kertaamisesta puheenvuorossaan. Historia on vielä varsin tuore, kuten kuulumme.

Arvoisa puhemies! Ilmailuharrastustoiminta täytyy mahdollistaa ja sille tärkeät toiminta-alueet turvata. Minusta tämä on yksiselitteistä. Yhtä yksiselitteistä mielestäni on kunnallisen itsehallinto-oikeuden kunnioittaminen. Suomen hallitus on päättänyt 2014, että se siirtää toimintansa pois Malmin lentokentältä ja että Malmin lentokentän alueen käytöstä päättää Helsingin kaupunki. Helsingin kaupungin päätöksentekijöiden vastuulla on tietenkin päättää, kuinka se kaavoituksellaan ohjaa alueidensa käyttöä. Tiedämme, että Helsingin kaupungin päättäjät ovat päättäneet alueen käyttämisestä asuntotuotantoon. Tavoitteena on 25 000 kohtuuhintaista uutta asuntoa. Ymmärrän myös erittäin hyvin, että tähän päätökseen pettyneet tahot haluavat etsiä millä keinoin tahansa muutosta tähän päätökseen, ja kyllä kansalaisaloite tällaisenaan on täysin käyttökelpoinen tapa näin tehdä. Suuri joukko kansalaisista on aloitteen allekirjoittanut.

Suomen hallituksen on nyt valittava, pysykö se tehdyissä päätöksissä vai onko se valmis kumoamaan tehdyt päätökset. Tänään on jo tehty historiaa kansalaisaloitteiden historiassa. Mikään muu kansalaisaloite ei ole saanut heti lähetekeskustelussa pääministeriltä näin vahvaa tuen osoitusta. Pääministeri totesi valtion tehneen virheen ja lupasi käyttää kaikki keinot virheen korjaamiseksi. Hallituksen on siis päätettävä monista eri asioista, kuten siitä, ottaako se päätösvallan Helsingiltä, siirtääkö se toimintaa takaisin Malmin lentokentälle ja, jos aloite toteutuisi, kuka Malmin lentokentällä toimisi tulevana operaattorina. Tuleeko tästä kansalaisaloitteesta ennakkotapaus, jossa hallitus ikään kuin kävelee kunnallisen päätösvallan yli? Näihin kysymyksiin on etsittävä vastaukset, ja siinä tapauksessa tarvitaan hallituksen esityksiä.

Yksinkertaisesti siis vielä: Suomen hallitus on siirtänyt vallan Helsingin kaupungille. Kaupunki on pitäytynyt demokraattisesti tehdyssä kannassaan. Suomen hallituksen on siis päätettävä, ottaako se vallan pois. Asia on nyt hallituksen käsissä, ja on tietysti kysymyksen arvoista, jos hallituksessa voimakkaasti halutaan muutosta, miksi hallitus ei ole kuitenkaan kahteen vuoteen tehnyt vielä yhtään toimenpidettä peruuttaakseen olemassa olevia päätöksiä.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Odotan hallitukselta vastauksia ja esityksiä. Totuus on, että jos hallitus olisi kuluneen kahden vuoden aikana tehnyt peruuttavia esityksiä tänään todistetun kantansa mukaisesti, ei koko kansalaisaloitetta olisi tarvittu. Helsingin kaupungin tehtävänä on päättää alueidensa käyttämisestä, kuten olen monesti tässä jo todennut, mutta yhtä lailla Helsingin kaupungin tehtävä on myös toimivien harrastusmahdollisuuksien tukeminen ja niille asianmukaisen toimintaympäristön osoittaminen.

Haluan vielä palata alkuun ja todeta, että kansalaisaloite Lex Malmi tarvitsee ja ansaitsee valiokunnassa objektiivisen, huolellisen ja riittävän käsittelyn.

18.41 Pekka Puska kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kahden aikaisemman puheenvuoron johdosta haluaisin vain todeta, että tämä Malmin asia ei ole mikä tahansa tavanomainen kaavapäätös. Nyt on kysymys merkittävästä kansallisesta asiasta, kuten täällä on monella tavalla todistettu, ja sen vuoksi minusta on erittäin hyvä, että pallottelun sijasta otetaan täällä nyt aloitteen pohjalta vakavasti selvitettäväksi, mitä on tehtävissä, jotta Malmi voitaisiin turvata.

18.41 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen verran on nyt pakko sanoa, kun tuossa edellisessä puheenvuorossa todettiin, että hallitus ei ole tehnyt mitään kahteen vuoteen tämän asian purkamiseksi. [Suna Kymäläinen: Berner totesi näin!] Pääministeri ilmoitti, että hän on selvittänyt oikeuskanslerin kanssa, olisiko tämä sopimus mahdollista purkaa. Minusta se on jotain. En tiedä, mitä enempää hän on tehnyt, ja hän ei ole minun puoluekumppanini, että en ole hänen kanssaan pitkiä keskusteluita käynyt, mutta tämä oli minullekin uusi tieto, että tätä on todella selvitetty. Täällähän on aina toivottu, että oikeuskanslerin näkemyksiä noudatetaan, ja kun tällaisia selvityksiä on tehty, oikeuskansleria on nyt tässä asiassa konsultoitu. Että kyllä tässä asioita on tehty. Ja kuten edustaja Kaikkonen sanoi, niin olisipa se aika outoa, että me nyt siirtäisimme sinne tehtäviä, kun tilanne on mikä se on. Emme kai me voi sinne nyt siirtää tehtäviä, kun tämä tilanne on auki. Hän totesi, että jos tämä toteutuu niin että kenttä säilyy, niin sitten voidaan taas uudestaan katsoa. Pysytään faktoissa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt listaan.

18.42 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä Lex Malmi -kansalaisaloite on meillä täällä käsittelyssä ja aiheuttanut jo vilkasta keskustelua tänään. Äärimmäisen tärkeä asia, ja tämän asian merkittävyys ei ole pelkästään täällä helsinkiläisille ihmisille, helsinkiläisille käyttäjille, vaan tällä on merkitystä koko Suomelle, ja sen takia tämä varmasti on näin laajasti puhututtanutkin täällä edustajia.

Tämän merkittävyyden osalta kun aloittaa näistä paikallisista arvoista täällä, sen lisäksi että se on ilmailukäytössä, niin kaikki tämä muu oheistoiminta, kulttuurihistoria, ympäristöarvot ja sen kautta asukkaiden virkistyskäyttö, mihinkä Malmin lentokentän aluetta on käytetty, ovat äärimmäisen tärkeitä, ja sekin puoltaa jo hyvin vahvalta osalta sitä, että tämä lentokenttäalue tuolla pitää pystyä säilyttämään.

Taustallahan tässä ovat huonot päätökset, mitä edellisen vaalikauden aikana on tehty siitä, että tästä liikennekäytöstä luovuttaisiin, ja Helsingin kaupungin kaavoituspäätökset, joilla tämä asuinalue tuonne sitten tulisi. Näin tuolta hieman väljemmin asutulta maaseudulta tulevana ihmettelen kyllä, eikö muka todellakaan Helsingissä tai muualla Suomessa

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

asuinrakentamiseen olisi parempia alueita kuin juuri tuo Malmin lentokentän alue, ja kun itsekin lentokoneesta olen useamman kerran katsonut Helsinkiä ylhäältä alaspäin, niin kyllä tuota metsää tuntuu täällä riittävän ja asuinalueetta riittävän. Sipoon alue siirrettiin joku-nen vuosi sitten osaksi Helsinkiä nimenomaan asuinkäyttöön soveltuvaksi alueeksi. Aivan kuten ministeri Tiilikainen täällä totesi, Raide-Jokeri on rakennettu nimenomaan helpotta-maan asuinrakentamista. Eli kyllähän täällä on aika paljon muitakin mahdollisuuksia asuinrakentamiselle kuin pelkästään tämä Malmin alue, ja senkin vuoksi tässä nyt näkee sitä dramaattista vahinkoa, mitä kaiken kaikkiaan asian suhteen olisi tapahtumassa, mikäli tämä nyt loppuun asti niin menee, että Malmin lentokenttä lakkaisi semmoisessa merkityk-sessä kuin se tällä hetkellä on.

Herra puhemies! Ilmailijat ovat todellakin ottaneet paljon tästä asiasta yhteyttä, ja tämä-hän on tuolta maakunnista keskeinen kenttä Helsinkiin tulla nimenomaan harrasteilmaili-joille. Kansainvälisen lentämisen, bisneslentämisen suhteen, taksilentämisen suhteen tällä kentällä on niin ikään paljon tulevaisuutta, jos me sitä tulevaisuutta haluamme antaa sillä olevan. Lennonopetusta tuolla kentällä järjestetään. Nyt tässä pitääkin katsoa nimenomaan tulevaisuuteen tämän asian suhteen ja miettiä niitä mahdollisuuksia, mitä Malmin lento-kentällä on, eikä ainoastaan niitä lähinnä nyt tähän kaavoitukseen ja asumiseen liittyviä uh-kia ja esteitä, mitä nyt erityisesti täällä Helsingissä on koettu. Sen vuoksi tätä viisautta nyt toivoisi tänne helsinkiläiseen päätöksentekoon, ja on aivan aiheellista, että tämä on kansa-laisaloitteen muodossa tuotu tänne meille eduskunnan käsittelyyn.

Herra puhemies! Nämä lentokenttien lakkauttamiset eivät olleet viime kaudella kovin-kaan harvinaisia. Etelä-Pohjanmaalla Kauhavan lentokenttä Lentosotakoulun lakkauttami-sen myötä päätettiin laittaa Lentosotakoulun tarkoituksessa kiinni. Kenttä sinne jäi, ja infra on olemassa, tekniikkaakin hyvin pitkälti edelleen on, ja tälle kentällekin varmasti tarvetta olisi. Kun Etelä-Pohjanmaatakin mietitään maakuntana ja sen lentotoimintaa, niin siellä-kin kansainvälisyys lisääntyy ja on jo lisääntynyt. Sairaalaan suunnitellaan hankittavaksi lääkintähelikopteria, ja se tarvitsee tukikohtaa, huoltokohtaa ja niin edelleen. Eli näitten fa-siliteettien puolesta mutta myös käyttötarpeen puolesta Kauhavan lentokentän voisi avata käyttöön oikeastaan milloin vain.

Sen vuoksi peräisinkin tällaista kokonaisvaltaista selvitystä Suomen ilmailuliikentees-tä, lentoliikenteen tulevaisuudesta — missä pystytään tekemään parhaiten kustannusteho-kasta koulutusta, näitten bisneslentojen tulevaisuudesta, harrasteilmailun tulevaisuudesta — jotta tämä kokonaisuus katsottaisiin. Näistä pitäisi tehdä kokonaisvaltainen selvitys. Nythän tämä ilmailu on hyvin lokeroitunutta meillä, kun näitä asioita nostaa esiin. Ilma-voimat harjoittaa Puolustusvoimien alla, liikenne- ja viestintäministeriön alla on osa pää-töksenteosta, opetus- ja kulttuuriministeriön alla on osa päätöksenteosta. Tämä kokonais-valtainen selvitys loisi puitteet sille, että pystyttäisiin näkemään, missä mitäkin on syytä järjestää, ja uskon, että jo tämän puitteissa niin Malmin lentokentän tulevaisuus olisi tur-vattu kuin myös näitten maakuntakenttien, kuten esimerkiksi Kauhavan lentokentän, tule-vaisuudesta olisi näytettävissä, että sitä on ja se kannattaisi jälleen käyttöön avata.

Tämän Lex Malmin tekijöille haluan lausua mitä parhaimmat kiitokset siitä, että tämä aloite on tänne tehty ja tuotu meidän käsittelyyn. Se käsitellään asianmukaisesti valiokun-nissa, ja kuten täällä on jo todettu, ainakin kaksi päähallituspuoluetta on yksimielisesti sen takana tässä vaiheessa. Nyt se suuri työ on siinä, että kun tämä on käsitelty, niin Helsingin kaupungin päättäjien kanssa ne neuvottelut jatkuvat ja esimerkiksi tämä maavaihtosopi-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

mus valtion ja Helsingin kaupungin välillä pystytään tekemään. Se on varmasti tärkeä asia ja meidän tahtomme.

18.49 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Aluksi haluan ottaa kantaa kansalaisaloitekeskusteluun toteamalla, että nyt käsiteltävänä oleva aloite on paraatiesimerkki siitä, mitä hyvää tästä järjestelmästä voi syntyä. Kansalaiset ovat valmistelleet erinomaisesti laaditun ja perustellun lakialoitteen heitä syvästi koskettavasta asiasta. Kiitos aloitteen laatijoille!

Sitten itse sisältöön.

Edellisen hallituksen liikenneministeri Merja Kyllönen suututti aikoinaan lentoharrastajat lausumalla, että Malmin kentän tapauksessa kyseessä oli muutamien kymmenien ihmisten harrastus ja kohtuuhintainen asuminen vastakkain. Todellisuudessa kyse on sadoista harrastelentäjistä ja tuhansista ilmailukerhojen jäsenistä. Lisäksi Helsinki on täynnä rakentamatonta tonttimaata. Kaupunkimaantieteen professori Mari Vaattovaara on arvioinut, että Helsingin pinta-alasta vain 5 prosenttia on rakennusten peitossa. Edelleen, kun poistetaan nämä puistot ja vastaavat alueet, jäljelle jää 85 prosenttia rakentamatonta pinta-alaa.

Eniten minua huolestuttavat seikat Malmin kohtalossa ovat huoltovarmuus, riskinsieto ja turvallisuuskäsitteet. Rajavartiolaitoksen tärkein lentotukikohta on jo siirretty Malmilta kaupallisesti vilkkaasti liikennöidylle Helsinki-Vantaan lentokentälle. Sen lisäksi, että Rajavartiolaitoksen kiireellisestä toiminnasta syntyy kaupallisten lentojen ylösvetotilanteita, on merelle tapahtuvan toiminnan lentoaika pidentynyt muutamalla minuutilla. Siinä suurimmassa hätässä nuo muutamat minuutit ovat pitkiä, joskus jopa hyvin ratkaisevia.

Rajavartiolaitoksen lisäksi Malmi on toiminut Helsingin pelastuslaitoksen lentotoiminnan päätukikohtana sekä tukikohtana poliisihelikopterille. Malmin lentokenttä on ainoa varalasku- ja kriisiajan kenttä Suomen tärkeimmällä alueella, pääkaupungin sisällä. Helsinki-Vantaan lentokentän tai sinne johtavien liikenneyhteyksien käyttökatko yllättävissä tilanteissa tai poikkeusoloissa esimerkiksi onnettomuuden tai lakon seurauksena lamauttaisi koko pääkaupunkiseudun lentoliikenteen. Sodanajan olosuhteissa kentältä voidaan tarvittaessa operoida sotilaskoneilla, kuten hävittäjillä. Lisäksi Puolustusvoimat on käyttänyt Malmin kenttää muun muassa erikoisjoukkojen ja helikopterien yhteisharjoituksiin.

Arvoisa puhemies! Malmin kentän säilyttäminen ei ole yksinomaan pääkaupunkiseudun asia. Itse Hämeen maakunnan kansanedustajana näen Malmin äärimmäisen tärkeänä solmupisteenä Hämeen ja Helsingin välillä kuten muidenkin maakuntien ja pääkaupungin välillä. Malmin kentän aikatauluvapaus mahdollistaa joustavan pienlentokoneyhteyden pääkaupunkiin ja siitä myös eteenpäin ulkomaille. Koko pääkaupunkiseudun lentoliikenteen keskittäminen Helsinki-Vantaalle heikentää matkustajaliikenteen joustavuutta sekä samalla haittaa pelastus-, etsintä-, sairaankuljetus- ja muita turvallisuustoimintaan liittyviä lentotehtäviä. Lähtönopeus Malmilta on hätätilanteessa huomattavasti parempi, ja silloin on kyse monta kertaa minuuteista tai jopa sekunneista.

Näillä edellä mainituilla perusteluilla kannatan Malmin säilyttämistä nykyisessä toiminnassaan.

18.54 Lasse Hautala kesk: Arvoisa herra puhemies! Vajaa kolme vuotta sitten Jyrki Kataisen hallitus päätti, että valtio vetäytyy Helsinki-Malmin lentoasemalta vuoteen 2016 mennessä, ja samalla se poistuu sitten Finavian verkostosta. Saman vuoden marraskuussa Helsingin kaupunginvaltuusto päätti ostaa Finavialta Malmin lentoaseman kiinteistöt ja Finavian omistuksessa olleen maa-alueen sekä ottaa kentän hallintaansa vuoden 2017 alus-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

ta alkaen. Onneksi Helsingin kiinteistölautakunta viime vuoden lopulla päätti vuokrata Malmin kentällä sijaitsevan alueen Malmin lentokenttäyhdistykselle valvomattoman lentopaikan pitämistä varten harraste- ja yleisilmailutoimintaa varten.

Nyt tämä kansalaisaloite tulee aivan oikeaan aikaan, ja kannatan sitä.

Täällä keskustelussa peräänkuulutettiin sitä, että Malmin kentältä pois siirrettyjä toimintoja palautettaisiin takaisin kentälle. Olisi toki hyvä, jos niin kävisi, mutta on huomionarvoista se, että sieltä pois siirrettyjen toimintojen volyymi on vain noin 15 prosenttia kentän liikenteen volyymistä, eli tämä volyymi on paikattavissa lisääntyvän lentoharrastuksen toiminnan kautta.

Näen tulevaisuudenkin osalta, että Malmin lentokenttä tulee palvelemaan Suomessa harrasteilmailua potkurikone-, liikennesuihkukone- ja helikopterikenttänä. Maakunnissa on paljon sellaisia yrityksiä ja harrastelijoita, jotka haluavat tulla pääkaupunkiseudulle omilla koneillaan. Ja kuten on monissa puheenvuoroissa sanottu, tämä on Suomen toiseksi vilkkain kenttä, johon on kymmeniä, satoja miljoonia laitettu aikaisempina vuosina, ja se on sijainniltaan niin edullinen, että mistään ei korvaavaa kenttää löydy näin edulliselta paikalta kuin [Puhemies koputtaa] Malmi on.

18.56 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Osoittaa erittäin hyvää kansalaisaktiivisuutta, että Malmin lentokentän säilyttämistä puolustava kansalaisaloite on nyt saatu eduskunnan käsiteltäväksi. Malmin lentokentän mahdollinen lakkautus ei tosiaankaan ole ainoastaan pääkaupunkiseudun sisäinen asia, vaikka sitä on julkisuudessa toisinaan sellaisena käsiteltykin — onneksi ei kuitenkaan tässä täysistunnossa.

Perussuomalaiset ovat olleet yhtenäisesti kentän säilyttämisen kannalla, ja myös tehdyn mielipidetutkimuksen mukaan vain 13 prosenttia pääkaupunkiseudun asukkaista haluaa lentoaseman tilalle asuntoja. Yhteydenottoja kentän säilyttämisen puolesta on tullut muualtakin Suomesta.

Euroopan lentoliikenne on voimakkaassa kasvussa, ja tämän kasvun arvioidaan jatkuvan vuosikymmenien päähän tulevaisuuteen. Malmin lentokenttä on erittäin tärkeä yleisilmailun lentopaikka, ja yksityisen liikeilmailun lisääntyessä kentällä on olennainen merkitys Suomen saavutettavuudelle. Eräs tärkeä peruste on huoltovarmuuden takaaminen sekä maanpuolustukselliset asiat yleisemminkin, ja niiden merkitys korostuu varsinkin poikkeusoloissa, joita edustaja Ronkainen edellä ansiokkaasti käsitteli.

Malmin lentokenttä ei myöskään palvele vain pääkaupunkiseudun asukkaita, vaan kaikkea pääkaupunkiseudulle kohdistuvaa pienilmailua ja siten ilmailuharrastajia koko maassa. Kenttä tarjoaa suoraan ja välillisesti yli 600 työpaikkaa, joten myös kenttätöiminnan merkittävät työllisyysvaikutukset on syytä ottaa huomioon lopullista päätöstä tehtäessä. Ja muiltakin osin kentän vaikutukset koko Suomen elinkeinoelämään ovat merkittäviä, eikä kentän merkitystä ilmailun osaamisen ja kehittämisen kannalta ole mitään syytä väheksyä.

Pääkaupunkiseudun väestönkasvu aiheuttaa tietenkin painetta lisärakentamiseen ja uusien alueiden käyttöönottoon, mutta olisi hyvin lyhytnäköistä lakkauttaa Malmin kenttä tällä perusteella harvaan asutussa maassamme. [Puhemies koputtaa]

Näillä ja muilla perusteilla kannatan tätä kansalaisaloitetta.

18.58 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Haluaisin aloittaa puheenvuoroni painottamalla Malmin lentokentän historiallista ja kulttuurista arvoa. Alkuperäiskäytössään säilynyt Helsinki-Malmin lentoasema on myös valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin erittäin

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

merkittävästi rakentunut kulttuuriympäristö. Se on pääkaupunkiseudun ensimmäinen lentokenttä ja toimi sodan aikana tärkeänä sotilaslentokenttänä Helsingin puolustamisessa. Kentällä on myös huomattavia luontoarvoja, ja se toimii virkistysalueena alueella asuville. Lisäksi sillä on merkitystä huoltovarmuudelle ja Helsingin turvallisuudelle.

Tässä yhteydessä on hyvä pitää mielessä, että ilmailun merkitys kasvaa Euroopassa jatkuvasti mutta Suomessa lentokenttien määrä vaikuttaa vähentyvän. Tässä on ristiriita. Ongelmalliseksi kentän lentotoiminnan lopettamisen tekee myös se, että Malmin lentokenttätoiminnalle ei pystytä osoittamaan pääkaupunkiseudulta korvaavaa paikkaa. Kentän mukana menetettäisiin lentotoiminnan lisäksi suuri määrä työpaikkoja. Kun merkittävä osa lennonopettajista toimii osa-aikaisina, koko maan ilmailukoulutuksen tulevaisuus on uhatuna. Osa-aikaiset lennonopettajat tuskin lähtevät kouluttamaan uusia lentäjiä satojen kilometrien päähän.

Osana Suomen ilmailuinfrastruktuuria sillä on korvaamaton rooli ainoana yleisilmailuliikenteelle soveltuvana yhteytenä pääkaupungin ja muun Suomen välillä. Lentoasema ei siis palvele ainoastaan pk-seudun asukkaita vaan kaikkea pääkaupunkiseudulle kohdistuvaa pienilmailua ja siten ilmailuharrastajia koko Suomessa.

Arvoisa puhemies! Asuntotuotantoa Helsingin ympäristössä pitää lisätä, se on selvä. Helsingistä löytyy muitakin alueita, joille asuntoja voidaan rakentaa. Kentän alue on hyvin vetistä, mikä tuli esiin aikanaan kenttää rakennettaessa. Sopiiko alue siis suurten asuintalojen rakentamiseen? Lisäksi julkinen liikenne Malmin lentokentän alueen ja muun Helsingin välillä on vähäistä eikä nykyisellään täytä vaatimuksia asutuskeskusten julkisen liikenteen määrästä.

Kansalaiset ovat olleet aktiivisia Malmin kentän säilyttämisen puolesta, siitä todisteena vahva ja perusteellisesti tehty mielipide ja kannanotto kansalaisaloitteen muodossa — siitä kiitos aloitteen tekijöille.

Perussuomalaiset, niin Helsingin kaupunginvaltuustossa kuin eduskuntaryhmässäkin, ovat vahvasti tukemassa Lex Malmi -kansalaisaloitetta. Sen keskustelun valossa, mitä tänään on käyty täällä salissa, luulisi, että Malmin kenttä säilyy myös tulevaisuudessa, mutta ilmeisesti täällä ei ole vastustajien puheenvuoroja kuultu — he eivät ole olleet paikan päällä, jos heitä on. — Kiitos.

19.02 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! En haluaisi tässä puheenvuorossa suoraan ottaa kantaa Lex Malmiin, vaan luvallanne, arvoisa puhemies, pohdituttaisin kollegoja kansalaisaloiteinstituution kehittämistarpeesta.

Yleisellä tasollahan kansalaisaloiteinstituutio on toiminut hyvin, ja sitä kautta kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat entisestään parantuneet. Yhteiskuntaakin tämä uusi instituutio on jo muuttanut: ilman viime kaudella hyväksyttyä kansalaisaloitetta emme ensi keskiviikkona ottaisi käyttöön päivitettyä avioliittolakia. Toisaalta, arvoisa puhemies, kuten muidenkin instituutioiden kohdalla, myös kansalaisaloitteen kohdalla muutaman vuoden kokemukset ovat synnyttäneet mielestäni terveen keskustelun tämän instituution kehittamisestä.

Tänään käsittelyssä oleva Lex Malmi on ollut yksi tämän keskustelun synnyttäjästä. On nimittäin mielestäni aivan perusteltua keskustella siitä, onko kansalaisaloite instituutiona oikea paikka paikallisten kysymysten, tässä tapauksessa yhden kaupungin sisäisen kysymyksen, ajamiseen. Toisin sanoen: pitäisikö kansalaisaloitteiden kriteeristöä tältä osin muuttaa ja kiristää?

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Toinen, isompi keskustelu tarvitaan varmasti niin sanottujen vasta-aloitteiden asemasta. Nythän me eilen tässä salissa lopullisesti kaadoimme aloitteen, jonka tavoitteena oli kumota edellisen eduskunnan hyväksymä kansalaisaloite. Miten tällaisiin pitäisi yleisellä tasolla suhtautua, on kysymys, johon olisi hyvä hakea parlamentaarisesti yhteistä näkemystä.

Kolmas, ehkä jopa ikuisuuskeskustelu, liittyy siihen, pitäisikö kansalaisaloitteeseen vaadittavien allekirjoitusten määrää korottaa nykyisestä 50 000:sta vaikkapa 100 000:een. Myös tässä laaja parlamentaarinen pohdinta voisi olla paikallaan, ja toivottavasti myös näitä saadaan tämän keskustelun aikana.

19.04 Joakim Strand r: Värderade herr talman! Som min kollega ledamot Löfström här tidigare konstaterade stöder svenska riksdagsgruppen strävandena att bevara Malms flygplats, och som man i det här initiativet konstaterar har flygplatsen nog en nationell betydelse för luftfarten i Finland och flygplatsens roll som landningsplats för mindre affärsflyg har under senare tid bara ökat.

Itse korostaisin nimenomaan näitten yksityisten liikelentojen merkitystä. Kyllä tämän kooiseen pieneen maahan ja kunnon kaupunkiin tällainen kenttä tänä päivänä kuuluu.

Frågan är förstås inte helt okomplicerad om man tänker på den kommunala planeringsautonomin.

Itsekin olen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, eikä totta kai hirveästi kaivata ulkopuolisia neuvoja suunnittelu- ja kaavoitusmonopoliin, mutta itse näen kuitenkin, että tällä on suurempaa kansallista merkitystä. Varmaan näin mietittiin Sipoossakin silloin aikoinaan, mutta se on eri keissi.

Så från svenska riksdagsgruppens sida hoppas vi att man hittar en vettig och klok lösning och att flygplatsen kan bevaras. — Kiitos.

19.05 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Kiitokset tässä ensin kansalaisaloitteen tekijöille: todella hyvin tehty kansalaisaloitepohja kaikkine ympäristöarvioineen ja myös kulttuuriasioineen ja siihen liittyvine historioineen.

Eli Malmin lentokentän lentopaikan osalta siinä on ollut hyvin aktiivista toimintaa pitkän aikaa, kunnes sitä nyt on valtionkin toimesta tyhjennetty näiltä osin, mutta tämä harasteilmailu vielä toimii siellä vahvasti. Olisi todella surullista, jos Malmin kenttä kokonaistoiminnastaan suljettaisiin ja siitä tehtäisiin asuntoalue. Asuntoalueeksikin se on vähän kelpaamaton näitten pehmoisten maapohjien vuoksi, ja se tulisi myös kohtuuttoman kalliiksi.

Helsinki yleensä kauppaa meille maakuntien ihmisille näitä kohteita niin, että nämä ovat valtakunnallisia kohteita, kun puhutaan museoista, kirjastoista ja muista, mitä tänne rakenetaan, mutta tämä, jos mikä, on myös valtakunnan kohde eli valtakunnallinen paikka, mihin voidaan kansainvälisiltä lentokentiltä siirtyä Suomen puolelle.

Mutta näen, että tässä on kokonaisuuden keskiössä tämä maakuntien lentopaikkojen kehittäminen. Eli saavutettavuutta pitää katsoa molempiin suuntiin, täältä maakuntaan ja maakunnasta tänne, kuten useissa puheenvuoroissa on puhuttukin siitä, millä tavalla esimerkiksi meidän yrityselämän yksityiskoneilla voidaan tulla Helsinkiin ja myös päinvas-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

toin. Taksiliikenne — niin sanottu citykenttäetuhan tässä on. Sähköiset lentokoneet ovat tulossa. Ja moni muu asia tulevaisuudessa tulee muuttamaan tätä lentoliikennettä. Tämä on aktiivinen myös muussa toiminnassa, harrastajailmailukeskustoiminnassa. Ja varmaan tämmöistä paikkaa näin lähelle kaupunkia ei pystytä enää sitten rakentamaan, eli tämä kaupungin läheisyys on erittäin tärkeä.

Meillä on vähän samanlaisia suunnitelmia tuolla Mänttä-Vilppulassa. Meillä on Mäntässä Sassin kenttä, joka on hankittu nyt kaupungin omistukseen. Siihen rakennetaan, ja siinä on kaavoitus — voitte käydä katsomassa vaikka netistä sanoilla "Sassin kenttä" siitä olevat kaavakuvat — että siihen luotaisiin tämmöinen airpark, että voitte tulla lentokoneella sinne, viihtyä omalla mökillä ja mennä sitten vaikka rannasta suoraan kalalle tai tulla vesitasolla sinne.

Eli näitä kohteita Suomessa ollaan muuallakin kehittämässä, mutta nämä kohteethan tarvitsevat tämän meidän pääkaupunkihubin harrasteilmailun puoleltakin. Ja näkisin jotenkin, että myös tässä, jos jotain haluttaisiin rakentaa, niin olisi tämäntyyppistä toimintaa ehkä, mikä olisi kytköksissä sitten tähän ilmailutoimintaan. Tällä on iso osuus juurikin tämän itse matkailun osalta, mutta minä sanon, että turismi vaikuttaa myös tähän talouteen eli siihen, millä tavalla Helsinki vetää puoleensa ja millä tavalla me myös pääsemme Helsinkiin. Yksi toinen toimiala, mitä meidän Mänttä-Vilppulan kaupungissa on, ovat museot. Kuinka päästään esimerkiksi Helsingistä tai muualta sinne ja sieltä taas tänne?

Eli Lex Malmi on hyvä esitys, ja kannatan sitä, kuten koko keskustan eduskuntaryhmä.

19.09 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Äskeinen puheenvuoroni ei selkeästi kyllä toiminut keskustelun herättäjänä. Mutta kun vieressäni todellakin on edustaja Strand, joka tällä hetkellä toimii Vaasan valtuuston puheenjohtajana, jos samanlainen keisi tulisi esimerkiksi Vaasassa siinä suhteessa, että Vaasa kaavoittaisi tietyn alueen ja sinne oltaisiin päätetty rakentaa asuintaloja ja sitten tulisikin kansalaisaloite, joka sitten täällä käsiteltäisiin, ja kävisikin niin, että valtio rupeaisi pakkolunastamaan tätä aluetta Vaasalta, niin haluaisin oikeastaan kysyä, minkälaiset tunteet siellä heräisivät sitten tämmöisen suhteen. Että kyllä tässä aika ristiriitaisesti mennään nyt tietyllä lailla vain yhden alueen edellä ja tässä nyt sitten valtion roolia kyseenalaistetaan aika lailla.

19.10 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. Se tietenkin riippuu asiasta, miten siihen suhtauduttaisiin, mutta normaalisti ei hirveästi kaivata kyllä ulkopuolisia neuvoja. Ja jos puhutaan valtion ohjauksesta ja siitä, että puututaan tavallaan kunnan toimiin, niin jos sinä lähdet siitä itse arvionluonnista, niin kyllähän meitä häiritsee se, että kielletään tietyissä laeissa nyt meitä kehittämästä omalla rahalla, itse maahan tuomillamme rahoilla, esimerkiksi erikoissairaanhoidon sellaiselle tasolle, mikä globaalisti kilpailemaan ekosysteemiin kuuluu, että on voitu katsoa monelta eri kantilta.

Ehkä se kuvastaa myös sitä, kuinka huonoja me olemme tässä talossa miettimään taloudellisia dynaamisia vaikutuksia. Nytkin puhutaan Helsingistä, vaikka nimenomaan lentoliikenne jos jokin on kuntarajat ylittävää toimintaa ja liittyy vahvasti kauppaan. Kyllä täällä Helsingissä varmaan riittää pääkonttoreita ja virastoja jatkossakin, jos muualla päin maata on jotain liiketoimintaa.

19.11 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Wallinheimo haastaa keskustelemaan tästä kansalaisaloitejärjestelmästä, ja olen pitkälle hänen kanssaan siinä sa-

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

maa mieltä, että meidän tulee sitä tarkastella. Otetaan nyt tämä tasa-arvoinen avioliittolaki ja siihen liittyvät koukerot, että tulee aloitteita ja vasta-aloitteita ja todennäköisesti tulee vielä edelleenkin. Onko näissä kansalaisaloitteissa tämä, sanotaan, kirjoitusten määrä — nyt se taso on 50 000:ssa — liian alhaalla, kun meiltä kansanedustajilta — jos lasketaan kansanedustajien määrä, 100 kansanedustajaa, noin 5 000 ääntä per kansalainen — vaaditaan puolen miljoonan ihmisen kannatus tälle meidän lakialoitteellemme eduskunnassa, että me saamme sitä edes jossakin eteenpäin? Sitä kynnystä on varmaan pohdittava ja sitten sitä tapaa, miten tässä kansalaisaloitteessa toimitaan.

Mutta tämä hanke ja moni muukin: Olen viime aikoina näitten kansalaisaloitteiden puolesta äänestänytkin. Järjestelmänä se on hyvä, mutta sitä on hyvä hioa ja katsoa, että ei tulisi tällaisia ping pong -pelejä tämän meidän lainsäädännön osalta. Se ei ole taas hyvää lainsäädäntöä.

19.12 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Juuri näin, miten edustaja Pirttilahti tässä selitti tämän. Mielestäni tässä tarvittaisiin nopeasti nyt eduskuntaryhmien puheenjohtajat tai jonkunlainen parlamentaarinen kokoonpano tai ehkä jopa puhemiesneuvostossa asia voitaisiin nostaa esiin. Kyllä tätä instituutiota nyt kannattaisi käsitellä hyvällä tavalla, koska tämä on hyvä uusi muoto. Mutta toisaalta nyt tällä hetkellä tuntuu, että mennään jo hieman eräällä lailla lillukanvarsiin, vaikka tämäkin kansalaisaloite kuitenkin mielestäni on ihan hyvä kansalaisaloite.

19.13 Joakim Strand r: Värderade herr talman! Helt kort bara vad gäller det här medborgarinitiativet. Jag håller själv med både kollegerna Pirttilahti och Wallinheimo om att det inte får bli en pingpongeffekt. Å andra sidan är det bra att det nu finns den här vägen för medborgarna. Om man känner sig riktigt djupt kränkt över någonting så är det ändå en väg att ta.

Minun mielestäni on aika mielenkiintoista nähdä, miten muutamassa viikossa on jo yli 60 000 allekirjoitusta tullut erääseen aloitteeseen tuolla Pohjanmaalla, Vaasan seudulla, jos ollaan koettu, että tässä on aidosti ollut huonoa valmistelua ja ollaan jyrätty vastoin parempaa tietämystä, asiantuntijalausuntoja ja ennen kaikkea ottamatta huomioon hyvinvointipalveluitten rahoittamisen näkökulmasta tärkeintä elikkä vientiteollisuutta. Mutta siihen vielä palataan, mutta varmasti kannattaa kehittää tätä kansalaisaloitejärjestelmää. Se ei ole varmaan ikinä täysin valmis.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

5. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 24.2.2017 klo 13.00. Täysistunto lopetetaan klo 19.14.

Pöytäkirja PTK 12/2017 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen